Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Rzeczyca na lata 2008 – 2015

SPIS TREŚCI

Wstęp..... 4

1. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego 6

2. Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza na obszarze Gminy Rzeczyca..... 6

2.1. Położenie, powierzchnia, ludność..... 6

2.2. Środowisko przyrodnicze..... 7

2.3. Rys historyczny..... 12

2.4. Rys kulturowy..... 13

3. Zagospodarowanie przestrzenne..... 15

3.1.Infrastruktura techniczna..... 15

3.2.Własność nieruchomości..... 19

3.3.Stan obiektów dziedzictwa kulturowego..... 20

3.4.Uwarunkowania ochrony środowiska..... 20

4. Sfera społeczna..... 21

4.1.Sytuacja demograficzna i społeczna terenu objętego planem..... 21

4.2. Warunki i jakość życia mieszkańców..... 24

4.3.Oświata i edukacja..... 27

4.4.Opieka zdrowotna..... 28

4.5.Grupy społeczne wymagające wsparcia..... 30

4.6. Stopień samoorganizacji i aktywności społecznej..... 31

4.7. Lokalny rynek pracy..... 31

5. Sfera ekonomiczna..... 34

5.1. Działalność gospodarcza i pozarolnicza..... 34

5.2. Turystyka..... 37

6. Identyfikacja obszarów problemowych..... 38

7. Cele Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Rzeczyca..... 45

8. Zadania wpływające na poprawę sytuacji w Gminie Rzeczyca..... 47

9. Realizacja zadań..... 49

9.1. Planowane zadania do realizacji w latach 2007-2013..... 49

9.2. Planowane zadania do realizacji po 2013 roku..... 59

10. Powiązanie realizowanych zadań z innymi działaniami realizowanymi na obszarze gminy, powiatu i województwa łódzkiego..... 60

11. Oczekiwane wskaźniki realizacji Planu Rozwoju Lokalnego..... 67

12. Plan finansowy na realizację zadań ujętych w Planie..... 69

13. System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego..... 71

14. System monitorowania, oceny i komunikacji społecznej..... 72

14.1. System monitorowania Planu Rozwoju Lokalnego..... 72

14.2. Sposoby oceny planu Rozwoju Lokalnego..... 73

14.3. Komunikacja społeczna informacja i promocja..... 73

Spis tabel..... 74

WSTĘP

Plan Rozwoju Lokalnego dla Gminy Rzeczyca na lata 2008 - 2015 jest dokumentem, który określa kierunki konkretnych działań, jakie planują podjąć władze gminy. Głównym celem gminy jest osiągnięcie długotrwałego i zrównoważonego rozwoju tego obszaru. Plan stanowi bardzo ważny dokument o znaczeniu strategicznym i planistycznym, będący efektywnym narzędziem do zarządzania rozwojem potencjału Gminy Rzeczyca. Plan Rozwoju Lokalnego przewiduje podjecie takich działań lokalnych, które mają skutkować osiągnięciem wysokiego salda społeczno-ekonomicznych korzyści i znaczącą poprawę warunków życia w gminie. Jest to cecha właściwa dla tego typu dokumentu i odróżniająca go od innych strategii gospodarczych.

Plan jest dokumentem otwartym co oznacza, że zakłada się możliwość jego aktualizowania w procesie konsultacji z mieszkańcami i przy współpracy z partnerami społeczno – gospodarczymi.

Obszar, dla jakiego został opracowany Plan Rozwoju Lokalnego dotyczy terenu Gminy Rzeczyca będącej jedną z gmin powiatu tomaszowskiego w województwie łódzkim.

Horyzont czasowy niniejszego dokumentu obejmuje lata 2008 – 2015. Okres ten odpowiada siedmioletniemu okresowi programowania w Polsce funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (2007 – 2013). Zapisy zawarte w dokumencie dotyczą zwłaszcza planów inwestycyjnych oraz możliwości budżetowych gminy w zakresie realizacji tych przedsięwzięć zostały opracowane z uwzględnieniem dalszej perspektywy czasowej tj. do roku 2015.

Przystępując do pracy nad niniejszym Planem wykorzystano zapisy z istniejących dokumentów planistycznych przygotowanych na szczeblu gminy, powiatu i województwa, oraz informacje i materiały udostępniane przez Główny Urząd Statystyczny i inne wyspecjalizowane jednostki. W niniejszym dokumencie nawiązano do: *Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2020, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2013, Strategii rozwoju społeczno – gospodarczego powiatu tomaszowskiego na lata 2007 – 2015 z poszerzoną prognozą do roku 2020, Lokalnego planu rozwoju powiatu tomaszowskiego na lata 2007 – 2015 z poszerzoną prognozą do roku 2020, Programu ochrony środowiska dla gminy Rzeczyca, Programu gospodarki odpadami dla gminy Rzeczyca.* Plan Rozwoju Lokalnego jest zgodny z dokumentami planistycznymi i strategicznymi przyjętymi na poziomie kraju, regionu łódzkiego oraz na poziomie lokalnym.

Przedstawiony dokument zawiera aktualną analizę sytuacji społeczno – gospodarczej, kulturalnej i przyrodniczej na terenie Gminy Rzeczyca, identyfikuje obszary problemowe, określa cele ogólne i szczegółowe służące realizacji polityki prorozwojowej samorządu gminy. Wskazuje zadania priorytetowe, które mają przyczynić się do dalszego rozwoju obszaru gminy, określa procedurę a także definiuje podmioty odpowiedzialne za wdrożenie niniejszego Planu Rozwoju Lokalnego. Określa sposób sprawowania kontroli nad efektami realizowanych zadań inwestycyjnych i stopnia osiągnięcia założeń przyjętych w Planie. Opisuje techniki promocji, zakłada możliwość jego aktualizowania z uwzględnieniem wniosków społeczności lokalnej co do wyboru dalszego kierunku rozwoju gminy i realizacji zadań najbardziej istotnych z punktu widzenia społeczności lokalnej. Dokument ten wskazuje przyjęte w danym okresie planistycznym wytypowane źródła finansowania założonych do realizacji projektów.

W związku z faktem, iż posiadanie Plan Rozwoju Lokalnego na lata 2008 – 2015 jest konieczne przy ubieganiu się o środki zewnętrzne, a w szczególności fundusze strukturalne, na realizowanie zadań prorozwojowych w Gminie Rzeczyca dokument został opracowany zgodnie z wytycznymi zawartymi w *Zasadach przygotowania Planu Rozwoju Lokalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007 - 2013 oraz Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Łódzkiego na lata 2007 - 2013.*

1. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego

Obszar: Gmina Rzeczyca

Czas realizacji: lata 2008-2015

2. Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza na obszarze Gminy Rzeczyca

2.1. Położenie, powierzchnia, ludność

Gmina Rzeczyca jest jedną z 10 gmin powiatu tomaszowskiego położoną we wschodniej części województwa łódzkiego i zajmuje powierzchnię 10 829 ha, co stanowi 0,6% powierzchni województwa łódzkiego i ponad 10% powierzchni powiatu. Gmina graniczy:
- od północy z gminą Cielądz - powiat rawski,
- od zachodu z gminą Czerniewice,
- od wschodu z gminą Nowe Miasto nad Pilicą (województwo mazowieckie)
- od południa z gminami Poświętne, Inowłódz i Odrzywół.

Tabela1. Odległość do najbliższych miast

Miasto	Odległość w km
Rawa Mazowiecka	17
Nowe Miasto	19
Tomaszów Mazowiecki	25
Piotrków Trybunalski	56
Łódź	75
Warszawa	95

Źródło: dane Urzędu Gminy w Rzeczycy

W skład gminy wchodzi 19 miejscowości statystycznych, z których utworzono 18 sołectw: Bartoszówka, Bobrowiec, Brzeg, Brzozów, Glina, Grotowice i Brzeziny, Gustawów, Jeziorzec, Kanice i Stanisławów, Kawęczyn, Lubocz, Łęg, Roszkowa Wola, Rzeczyca, Rzeczyca Nowa, Sadykierz, Wiechnowice, Zawady. Miejscowość Rzeczyca jest siedzibą gminy.

Liczba ludności Rzeczycy na koniec grudnia 2007r. wyniosła 4 909 osób faktycznie mieszkających na terenie gminy (wg danych GUS na koniec grudnia 2007r.), co stanowi 0,20 % ogółu mieszkańców województwa i 4,74 % ludności powiatu tomaszowskiego. W stosunku do ogólnej liczby mieszkańców proporcja kobiet i mężczyzn wyniosła odpowiednio 2 366 do 2 543. Na 1 km² przypada 45 osób co jest o 95 osób mnie niż wynosi średnia dla całego województwa łódzkiego. Największą liczbę mieszkańców posiadają miejscowości: Rzeczyca Nowa, Rzeczyca i Sadykierz, najmniejszą Gustawów. W sezonie letnim związanym z ruchem turystycznym wyraźnie wzrasta liczba ludności.

2.2. Środowisko przyrodnicze

Ukształtowanie powierzchni

Gmina Rzeczyca położona jest na Równinie Piotrkowskiej w obrębie Wzniesień Południowomazowieckich. Na tym obszarze dominuje glina morenowa lub piaski glacjofluwilne, z nielicznymi formami marginalnymi stadiału warciańskiego. Powierzchnia gminy została ukształtowana w okresie zlodowacenia środkowopolskiego i jest zbudowana z osadów lodowcowych i wodnolodowcowych. Teren gminy w całości jest usytuowany w dorzeczu Pilicy i odwadniany przez ok. 13,1km odcinek rzeki i jej dwa lewobrzeżne dopływy - Lubocz z Jedlanką.

Na obszarze dominuje klimat przejściowy ze ścierającymi się masami powietrza polarnomorskiego i polarno kontynentalnego. Dominują wiatry

z kierunków zachodnich, niezbyt silne. Znaczne wzniesienie ponad poziom morza warunkuje wilgotność klimatu na Nizinie Środkowomazowieckiej. Opady kształtują się na poziomie 610-650 mm/rok, a średnia temperatura roczna wynosi 7,5-7,8 stopni Celsjusza. Takie warunki sprzyjają rozwojowi roślinności. Ogólne warunki klimatyczne dla całego obszaru gminy można uznać za korzystne.

Tereny dolinne mają gorsze warunki klimatyczne (płytki poziom wód gruntowych, inwersje termiczne, częste mgły i przymrozki). Warunki sanitarne gminy, z uwagi na brak większych emitorów przemysłowych, należy uznać za bardzo dobre.

Pod względem geologicznym Gmina Rzeczyca położona jest na wysoczyźnie morenowej, zbudowanej w przewadze z glin zwałowych. Ważną cechą morfologiczną jest dolina Pilicy, której żłobienia powodują różnice wzniesień w terenie sięgające do 48 m. Ważnym czynnikiem krajobrazotwórczym są dolinki *Luboczanki* z dopływem *Strugi,* a w szczególności malownicza dolina *Pilicy.* Teren gminy w całości leży w dorzeczu Pilicy. Oprócz starorzeczy na tym terenie nie ma naturalnych zbiorników wód stojących. Szczególnie bogate w starorzecza jest dno doliny Pilicy w okolicach Łęgu i Brzegu. W krajobrazie gminy dominują pola uprawne.

Atutem gminy jest uroda krajobrazowa doliny Pilicy. Dolina jest szeroka z bardzo wyraźnie zarysowanym i urzeźbionym stokiem północnym. Tereny krawędziowe doliny w okolicach Łęgu i Grotowic stanowią doskonałe punkty widokowe na dolinę Pilicy. Rzeka ta płynie na tym obszarze naturalnym korytem, miejscami meandrując, tworząc liczne wysepki, mielizny i starorzecza. W dnie doliny występują mozaikowo łąki, murawy piaskowe, zbiorowiska szuwarowe, trzcinowiska i wikliny. Ponadto cechuje go bogata fauna i flora z licznymi stanowiskami zbiorowisk roślinnych pochodzenia naturalnego, z których wiele podlega ścisłej lub częściowej ochronie.

Gleby

Na terenie gminy przeważają grunty niskich klas bonitacyjnych IV b i V stanowiące 60% ogólnej powierzchni gruntów ornych i są one umiejscowione wzdłuż doliny Pilicy. Gleby zaliczane do IV klasy bonifikacyjnej zajmują powierzchnię 2 665 ha. Najczęściej spotykane są gleby V klasy. Najlepsze gleby pseudobielicowe III (405 ha) i IV klasy występują w zachodniej i centralnej części gminy, nieco gorsze (IV b) zalegają miejscowości Zawady, Brzozów, Rzeczyca i Kawęczyn. Trwałe użytki zielone skupiają się w dnach dolinnych i w madach rzecznych, niewielkie powierzchnie użytków zielonych na glebach pochodzenia organicznego (torfy) występują w dolinie Luboczanki w rejonie Kanic, Wiechnowic i Bartoszówki.

Bogactwa naturalne

Na obszarze gminy występują jedynie pospolite surowce skalne właściwe dla całego województwa łódzkiego. Piaski, piaski ze żwirem i gliny zwałowe nie są eksploatowane na szerszą skalę, a jedynie lokalnie wydobywane z przeznaczeniem na potrzeby mieszkańców. W okolicy Łub Sadykierskich w części środkowej w Kawęczynie prowadzono wydobycie żwiru. Podobne przeznaczenie użytkowe

posiada powszechnie występująca na tym obszarze glina zwałowa stadiału mazowiecko – podlaskiego.

Lesistość

Na terenie gminy lasy zajmują 1808 ha (16,7% powierzchni). Zwarty kompleks leśny znajduje się jedynie w części zachodniej gminy. Mniejsze izolowane płaty lasów spotyka się w dolinie Pilicy, w strefach przykrawędziowych dolin i na wschód od wsi Poręba.

Różnorodność warunków klimatycznych od skrajnie suchego, do wilgotnego sprawia, że występuje tu równie duża różnorodność zespołów leśnych. Najczęściej występujące tu typy lasów to: bór mieszany świeży (okolice miejscowości Glina), bór suchy w zachodniej części gminy, las świeży i las mieszany, olchy, łęgi jesionowo - olszowe w rezerwacie Żądłowice, zarośla wiklin nadrzecznych w okolicy Brzegu i u ujścia Luboczy, bory wilgotne i bagienne. Dominującym gatunkiem jest sosna z domieszką dębów, brzozy, olszy i wysypowo jodły, świerka, buku i modrzewia.

Zasoby wodne

Obszar gminy Rzeczyca odwadniany jest przez niewielki odcinek środkowej *Pilicy* i dwa jej lewobrzeżne dopływy. Średnioroczne przepływy Pilicy wynoszą 32m³/s. Efektem wybudowania zbiornika Sulejowskiego jest obniżenie się przepływów oraz zarastanie starorzeczy i obniżenie poziomu wód gruntowych.

Według wodowskazu i pomiarów dokonanych w punkcie pomiarowo – kontrolnym sieci krajowej nad *Pilicą* zlokalizowanego w Inowłodzu, rzeka w tym punkcie ma III klasę czystości wód, czyli o zadawalającej jakości wody.

W gminie Rzeczyca działa punkt pomiarowo – kontrolny sieci regionalnej dokonujący pomiarów czystości *Luboczy* zlokalizowany w Luboczy. Wody *Luboczy* zakwalifikowano do IV klasy, a więc są to wody o niezadowalającej jakości.

Na jakość wód wpływają zrzuty cieków, wydłużenie czasu ich spływu, przede wszystkim przez małą retencję w strefach wododziałowych i górnych odcinkach.

Na terenie gminy wśród użytkowych poziomów wodonośnych największe znaczenie mają wody podziemne występujące w utworach piaszczysto żwirowych czwartorzędu i piaskowcach jurajskich. Szczególnie zasobne są czwartorzędowe poziomy wód śródglinowych na głębokości 8 – 15 m. Płytko (0,5 – 1,5 m) są zlokalizowane wody podziemne pod dnem doliny Pilicy.

Obszary prawnie chronione

Występowanie obszarów chronionych na terenie gminy wiąże się z koniecznością prowadzenia właściwej polityki ekologicznej i ograniczeniami związanymi z możliwością przygotowani terenów pod inwestycje. Z drugiej strony, tworzą one dodatkowe możliwości rozwoju społeczno – gospodarczego całego obszaru, sprzyjają zachowaniu dobrego stanu zdrowia lokalnej społeczności i mogą stać się źródłem generowania dochodu związanego z ruchem turystycznym.

Na terenie gminy Rzeczyca znajduje się fragment Spalskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny, obszary rezerwatów i użytków ekologicznych oraz obszary zabytkowych parków i nasadzeń, pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej.

- Spalski Park Krajobrazowy i jego otulinę utworzono 5.10.1995r. decyzją Wojewody Piotrkowskiego. W granicach gminy Rzeczyca znajduje się 2263,5 ha powierzchni parku (co stanowi 17,6% całego obszaru SPK) oraz 2668,5 ha otuliny (11,5%). Jest to obszar obejmujący częściowo lub całkowicie tereny gmin: Inowłódz, Poświętne, Rzeczyca, Tomaszów Mazowiecki, Lubochnia, Czerniewice, Opoczno i Sławno. Na tym obszarze dominują tereny leśne (57,4%), ale przy znacznym udziale użytków rolnych(35,6%). Pozostałe 7% powierzchni przypada na tereny zainwestowane i wody. Bogactwo fauny reprezentują m.in. płazy (na 18 gatunków występujących w Polsce 11 można spotkać na terenie Parku), gady, ptaki – wśród których 151 gatunków ma tu swoje miejsca lęgowe, ssaki. Bogactwo świata przyrody w Spalskim Parku Krajobrazowym sprawiło, iż obszar ten zaliczono do obszarów węzłowych o znaczeniu międzynarodowym.

- część **rezerwatu Żądłowice** (na granicy z gm. Inowłódz) o pow. 138,79 ha, utworzonego w 1968r. z ciekawym kompleksem lasów i borów sosnowych oraz ciekami wodnymi, których dolinki urozmaicają powierzchnię doliny *Pilicy*. Ta struktura tworzy unikalny pasowy układ zbiorowisk roślinnych o różnych wymaganiach wodnych. Okresowo gnieżdżą się tu czaple siwe, żurawie, czarne bociany. W wodach źródeł żyje rzadki słodkowodny krasnorost *Batrachospermum sp.*

Zabytkowe parki dworskie podlegające ochronie to:

- park w Rzeczycy z dobrym drzewostanem. Założony został prawdopodobnie w drugiej połowie XVIII w. Na szczególną uwagę zasługują dwa pomnikowe modrzewie europejskie, jesion wyniosły, lipa drobnolistna i dwa dęby szypułkowe. Obecnie park zajmuje powierzchnię 2,2 ha i jest obiektem bardzo dobrze utrzymanym;
- park w Grotowicach zajmuje powierzchnię 4 ha. Utworzony na przełomie XVIII i XIX w. w stylu krajobrazowo – naturalistycznym. Rozwiązanie przestrzenne parku zostało uzależnione od usytuowania na stoku doliny Pilicy. Na uwagę zasługują dwie aleje - grabowa i klonowa. Rosnące tu drzewa pomnikowe to przede wszystkim wiązy;
- park we wsi Bartoszówka o założeniu dworsko – parkowym;
- park we wsi Glina o założeniu dworsko – parkowym.

Na terenie gminy występuje ok. 121 pomników przyrody. Są to pojedyncze twory przyrody ożywionej i nieożywionej lub ich skupienia wyróżniające się wiekiem, budową, związane są niekiedy z historią czy legendą.

Pomniki przyrody ożywionej i do nich zaliczamy:

- aleję lipową utworzoną przez 17 lip drobnolistnych, na terenie Gospodarstwa Łowieckiego Glina;

— aleję w Grotowicach utworzoną przez 51 lip drobnolistnych, 18 klonów pospolitych i 3 robinie;
— okazałe 250 - 300 letnie wiązy szypułkowe rosnące w Rzeczycy, Łęgu i Grotowicach.

Za **pomniki przyrody nieożywionej** uznano:
— odsłonięcie wapieni krzemionowych w miejscowości Lubocz na stoku doliny Pilicy rozciętym doliną Luboczy.

Na obszarze gminy Rzeczyca znajduje się **Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000** (zwana Dyrektywą Ptasią) uznawany za ostoję ptasią o randze krajowej. Występuje tu 32 gatunki ptaków wymienianych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej i 56 gatunków ptaków środowisk podmokłych. Jest to również miejsce występowania 11 gatunków ptaków wpisanych do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Proponowany do wyznaczenia jest również Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 (zwany Dyrektywą Siedliskową) – **Dolina Dolnej Pilicy** (PLH 140016) oraz Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk **„Lasy Spalskie”** (PLH 100003).

- Lasy Spalskie stanowiące pozostałość historycznej puszczy Pilickiej, zajmują powierzchnię 1970 ha Wzniesień Południowomazowieckich w województwie łódzkim, na obszarze gmin: Czerniewice, Inowłódz, Lubochnia, Tomaszów Mazowiecki.

Na terenie lasów można spotkać kilkusetletnie dęby i sosny. Dominują tu głównie bory sosnowe, mniejsze powierzchnie zajmują lasy mieszane i liściaste – olsy, grądy, dąbrowy świetliste, łęgi olszowo – jesionowe. Przez ostoję przebiega granica zasięgu jodły i buka. Obszar został objęty szczególną ochroną ze względu na występowanie cennych siedlisk górskich i niżowych ziołorośli nadrzecznych i okrajkowych, lasów łękowych i nadrzeczy zarośli wierzbowych, grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego, świetlistej dąbrowy subkontynentalnej.

W planach jest utworzenie na tym terenie dwóch **zespołów przyrodniczo-krajobrazowych**:
— *Dolina Strugi (Liciążny)* - na granicy z gm. Inowłódz,
— *Ptasia Góra* - na granicy z gm. Czerniewice

Na obszarze Spalskiego Parku Krajobrazowego znajdującego się w granicach gminy mają zostać utworzone **użytki ekologiczne** – Roszkowa Wola I, Roszkowa Wola II, Brzeg, Grotowice I, Grotowice II, Grotowice III, Grotowice IV, Łęg I i Łęg II.

2.3. Rys historyczny

Prowadzone prace archeologiczne pozwoliły stwierdzić, że najstarsze dowody obecności ludzi na obszarze dzisiejszej gminy Rzeczyca pochodzą z okresu ok. 10000-4500 tys. lat p.n.e. Z okresu neolitu (4500-1700 p.n.e) pochodzą pierwsze ślady osiadłego trybu życia i stałego budownictwa. Znaleziska m. in. z okolic Rawy Mazowieckiej i Tomaszowa są datowane na epokę brązu. Z kolei z epoki żelaza (650 p.n.e-1300 n.e.) pochodzą znaleziska z Inowłodza, Kawęczyna i Łęgu.

Nazwa miejscowości Rzeczyca pochodzi od rzeki i prawdopodobnie istniała już w X lub XI w. Średniowieczna Rzeczyca przynależała administracyjnie do kasztelani łęczyckiej.

Pierwsza pisana wzmianka o Rzeczycy pochodzi z dnia 15 czerwca 1335r. w Metryce Królewskiej pod nr 47 k.386 wymieniono Rzeczycę jako wieś królewską i którą to „(...) Władysław ks. łęczycki i dobrzyński dla siebie zachowuje (...)". Wiarygodniejszy zapis o istnieniu Rzeczycy znajduje się w Kronice Jana Długosza z 1400r., w której podano, iż król Władysław specjalnym aktem nadał Uniwersytetowi Krakowskiemu uposażenie kanclerstwa rzeczyckiego i w skład jego wchodziły dochody Rzeczycy. Do okresu rozbiorów Rzeczyca znajdowała się pod panowaniem dzierżawców królewskich. Najprawdopodobniej już w XV wieku istniał tu dwór szlachecki stanowiący centrum życia społeczno – gospodarczego okolicy. W czasach późniejszych Rzeczyca znalazła się na trasie przejazdu króla Zygmunta Augusta, pochodu wojsk szwedzkich w okresie „potopu", stała się miejscem postoju oddziałów wojsk polskich walczących z konfederacją tarnogrodzką, przez te tereny przemaszerowały wojska austriackie, francuskie i polskie w okresie wojen

napoleońskich. Tym samym wojny XVIII i XIX-wieczne powodowały częste rabunki Rzeczycy.

W latach 1779-1804 proboszczem Rzeczycy został Jędrzej Kitowicz, znany XVIII-wieczny polski historyk i kronikarz, który zasłynął swoimi "Pamiętnikami - czyli Historia Polski" i „Opisem obyczajów", stanowiące znakomity przykład literatury obyczajowej czasów saskich. Ks. Kitowicz został pochowany na cmentarzu przy świątyni. Później przeniesiono zwłoki w sąsiedztwo kaplicy cmentarnej. W roku 2004 obchodzono w gminie bardzo uroczyście 200 setną rocznicę jego śmierci (pamiątkowy obelisk na cmentarzu).W 1815 r. Rzeczyca znalazła się pod zaborem rosyjskim. Gmina stała się w 1816.

Inną znaną postacią związaną z Rzeczycą jest pisarka Narcyza Żmichowska, powieściopisarka i poetka, uważana za jedną z prekursorek feminizmu w Polsce. Przebywając w Rzeczycy w latach 1842-1845 napisała swoje największe dzieło - kontrowersyjna "Pogankę", a także prowadziła nielegalną szkołę wiejską.

Rzeczyca może także poszczycić się chlubna przeszłością walk powstańczych i bogatą historia związana ruchem samozrzeszenia chłopstwa. Już w latach 1911 – 1912 powstały na tym terenie pierwsze spółdzielnie Samopomoc Chłopska, spółdzielnia farbiarska, rękodzielnicza, mleczarsko-jajczarska.

W okresie II wojny światowej Rzeczyca i okolice znalazły się pod okupacją niemiecką. Na tym terenie walczyły oddziały mjr Hubala (kwiecień 1940r.). 18 stycznia 1945r. wojska Armii Czerwonej wyzwoliły okolice Rzeczycy. Od tego momentu zaczyna funkcjonować Urząd Gminy i Rada Narodowa.

2.4. Rys kulturowy

Na środowisko kulturalne gminy Rzeczyca składa się zarówno dziedzictwo historyczne kultury materialnej jak i niematerialnej. Jest to niezwykle istotny element wpływający na tożsamość społeczności lokalnej, ale może także tej społeczności przynieść efekty wymierne w postaci dodatkowego dochodu czerpanego np. z turystyki.

Na terenie gminy znajduje się wiele cennych zabytków o wysokich walorach kulturalnych ale także i historycznych.

Do zabytków architektury należą:

- zespół neorenesansowy kościoła parafialnego Św. Katarzyny z chrzcielnicą, dwoma kropielnicami piaskowymi, zdobione herbem Poraj; znajduje się tam również obraz przedstawiający Św. Rodzinę ze szkoły weneckiej (pierwsza połowa XVI wieku) oraz portret ks. Jędrzeja Kitowicza,
- obraz biskupa Jana Pawła Woronicza,
- karczma murowana,
- pozostałości zespołu dworskiego - spichlerz - obecnie siedziba RSP Rzeczyca,
- park - obecnie park im. Ignacego Paderewskiego;
- zespół dworski w Bartoszówce o pow. 2,38 ha,
- pozostałości zespołu dworskiego w Grotowicach z parkiem położonym na wysokiej skarpie, na skraju opadającego ku rzece parku. Władysław Grotowski na pamiątkę bitwy pod Guzowem (6.VII.1607r.) wystawił trzymetrową figurkę w kształcie kolumny z czworokątną kapliczką z herbami Ciołek i Rawicz.

Obiekty w ewidencji konserwatorskiej to układy przestrzenne historycznych zespołów wiejskich w Bartoszówce, Brzegu, Grotowicach, Luboczy, Łęgu, Roszkowej Woli oraz Sadykierzu, obiekty architektoniczne w Bartoszówce, Brzozowie, Grotowicach, Kanicach, Łęgu i Rzeczycy.

Gmina Rzeczyca reprezentuje region etnograficzny rawsko - opoczyński w dziedzinie twórców ludowych, strojów oraz muzyki i śpiewu ludowego. Jest ośrodkiem żywej tradycji i wytwórczości sztuki ludowej w dziedzinie tkactwa, wycinankarstwa, kowalstwa. Tradycje rękodzielnictwa ludowego są wysoce oceniane na ponad gminnych konkursach. W 1962r. na tym terenie powstał Regionalny Zespół Pieśni i Tańca. Organizowany jest Konkurs Tradycyjnego Tańca Ludowego, w którym nagrodą jest statuetka Złotego Łabędzia. Działają 4 zespoły artystyczne zrzeszające 46 osób.

W Rzeczycy jako w typowej gminie wiejskiej kultywowane są lokalne tradycje i zwyczaje ściśle związane z rolnictwem. Co rocznie organizowane są dożynki, będące okazją do przywrócenia starego rytuału związanego ze żniwami. Na terenie gminy znajduje się Muzeum Sprzętu Rolniczego, w którym prezentowana jest ekspozycja zatytułowana "Ocalić od zapomnienia".

Na terenie Gminy kwitnie życie społeczno – kulturalne. Corocznie organizowane są imprezy o charakterze festynów gminnych, promujące nie tylko rodzime tradycje, kulturę i sztukę, sport ale także przedsiębiorczość mieszkańców:

- witanie Nowego Roku na scenie Gminnego Ośrodka Kultury,
- konkurs na Hodowcę i Przedsiębiorcę Roku (luty),
- plener plastyczny współorganizowany przez Stowarzyszenie Amatorów Plastyków w Tomaszowie Mazowieckim (lipiec),
- wakacyjna liga w piłkę plażową (lipiec-sierpień),
- gminne dożynki (ostatnia niedziela sierpnia),
- prezentacja gminy na dożynkach prezydenckich w Spale (wrzesień),
- udział w Jarmarku Gmin woj. łódzkiego w Łodzi (październik),
- powiatowy Konkurs Darcia Pierza, współorganizowany przez Starostwo Powiatowe w Tomaszowie Mazowieckim (listopad) - pokazu regionalnego, wiejskiego zajęcia gospodarskiego jakim jest darcie pierza.

Wśród instytucji zajmującej się krzewieniem kultury pierwszoplanową rolę odgrywa Gminny Ośrodek Kultury, w ramach którego działa Biblioteka Publiczna. Jego dogodna lokalizacja w centrum miejscowości (ul. Mościckiego 9) i posiadane zaplecze rekreacyjno – sportowe sprawia, że jest to także centrum życia kulturalnego gminy i miejsce organizowania imprez masowych. Wśród imprez organizowanych corocznie znajduje się: Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, dzień dziecka i młodzieży, konkurs na szopkę bożonarodzeniową, konkurs na pisankę wielkanocną, ferie letnie dla dzieci, festyny rekreacyjno - sportowe, Turnieje Piłkarskie o Puchar Wójta Gminy.

Lokalnie funkcje Gminnego Ośrodka Kultury uzupełniają prowadzone w Bartoszówce, Glinie, Luboczy, Kanice, Rzeczycy, Roszkowej Woli świetlice wiejskie.

Ważną placówką kulturalną w gminie jest Biblioteka Publiczna z księgozbiorem liczącym 13 131 woluminów. W porównaniu do roku 2006r.

księgozbiór powiększył się o 549 pozycji. Obecnie na 1000 mieszkańców gminy przypada 2 674,88 woluminów. W województwie łódzkim wskaźnik ten wynosi 3 558,09 woluminów, w powiecie tomaszowskim 3 540,64. Biblioteka działa dość prężnie - 6 115 wypożyczeń księgozbioru na zewnątrz. Oznacza to, iż na 1 czytelnika przypada 12,48 wypożyczonych książek. Średnia w województwie jest nieco wyższa i wynosi 18,16, a w samym powiecie 18,76. W 2007 roku z zasobów bibliotecznych w Rzeczycy korzystało 490 czytelników, obsługiwanych przez 1 pracownika biblioteki.

Od 2005 roku działa Klub Aktywnej Społeczności, którego członkami są emeryci i renciści. Gminny Ośrodek Kultury udostępnia im salę do spotkań.

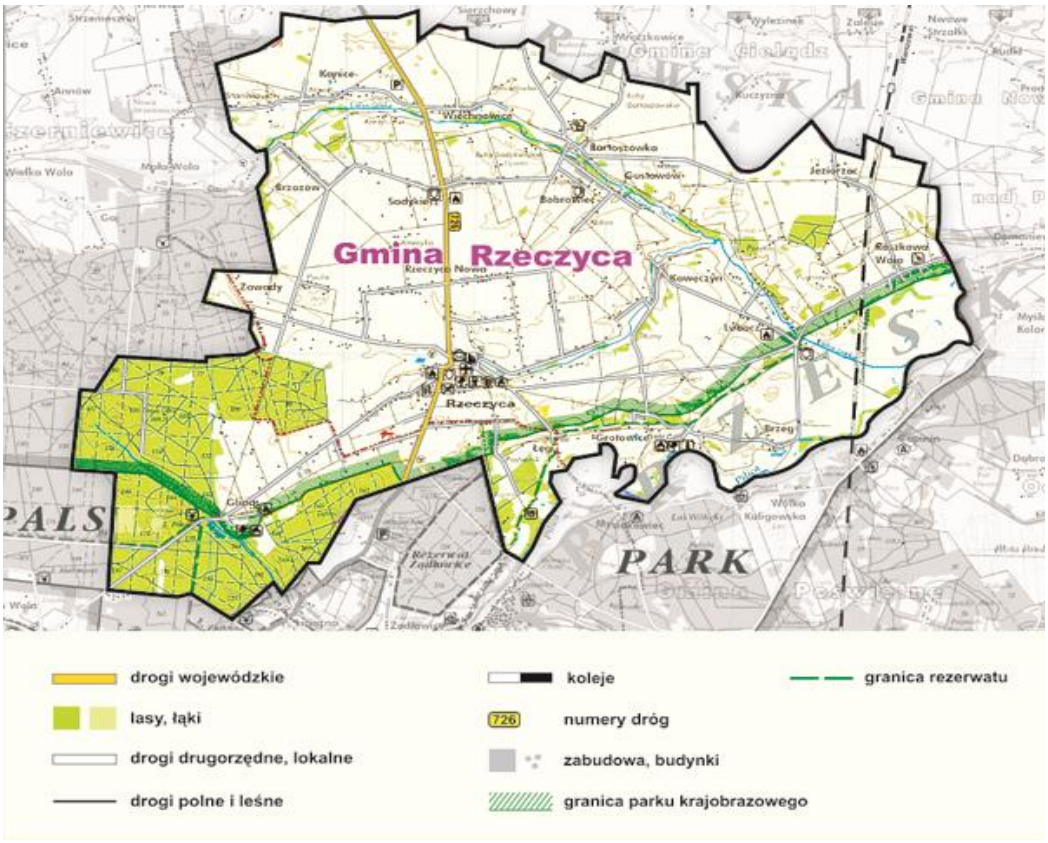
Od 2006 r. działa na terenie gminy Ludowy Klub sportowy „Łabędź Rzeczyca". Celem Klubu jest wszechstronne szerzenie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Organizowane są imprezy sportowe: turnieje piłki siatkowej, turnieje piłki plażowej, biegi przełajowe, turnieje piłki nożnej.

3. Zagospodarowanie przestrzenne

3.1. Infrastruktura techniczna

Sieć drogowa

Długość **dróg gminnych** wynosi 99 km, z czego 39,50 km to drogi o nawierzchni utwardzonej. Wskaźnik gęstości w km/100 km^2 określona na 916,67. Ok. 50% ciągów komunikacyjnych pokrytych jest nawierzchnią bitumiczną.

Z uwagi na układ sieci komunikacyjnej: wewnętrzny i zewnętrzny, lokalizacja gminy jest bardzo korzystna. **Droga wojewódzka** nr 726 relacji Rawa Mazowiecka – Rzeczyca – Inowłódz – Opoczno i **siedem dróg powiatowych** tworząc układ promienisty sprawia, że ruch wewnętrzny może być wyprowadzany w kierunkach: Inowłodza - Opoczna, Tomaszowa Mazowieckiego, Poświętnego, Nowego Miasta, Rawy Mazowieckiej i Czerniewic. Ważną rolę w powiązaniach zewnętrznych spełnia przebiegająca w pobliżu gminy **droga krajowa** nr 8 relacji Warszawa – Piotrków Tryb. – Wrocław, która połączona jest z obszarem gminy poprzez drogę wojewódzką nr 726. W układzie wewnętrznym wszystkie miejscowości mają połączenie komunikacyjne pomiędzy sobą i z siedzibą gminy.

Tabela 2. Drogi gminne w Gminie Rzeczyca

L.p.	Numer drogi	Nazwa miejscowości	Długość w km
1.	3066501	Brzozów-Kanice-Stanisławów	2,4
2.	3066502	Kanice-Chociw	3,9
3.	3066503	Wiechnowice-Bartoszówka	2,7
4.	3066504	Bartoszówka (do granic Gm. Cielądz m. Mroczkowice)	1,9
5.	3066505	Bartoszówka (do granic Gm. Cielądz m. Kuczyzna)	2,4
6.	3066506	Bartoszówka-Gustawów-Jeziorzec-Roszkowa	7,2
7.	3066507	Jeziorzec-Pugraszyn	3,9
8.	3066508	Sadykierz Ameryka-Brzozów	2,5
9.	3066509	Rzeczyca (ul. Długa) - Bobrowiec	3,9
10.	3066510	Wieś Zawady	1,7
11.	3066511	Rzeczyca – ul. Lipowa, Zakątna	2,5
12.	3066512	Rzeczyca – ul. Nowa, Graniczna	3,5
13.	3066513	Kawęczyn-Grotowice	2,2
14.	3066514	Rzeczyca – ul. Łąkowa-Kawęczyn	4,2
15.	3066515	Rzeczyca-Łęg	1,9
16.	3066516	Do wsi Grotowice	2,0
17.	3066517	Lubocz-Brzeg-Grotowice-Brzeziny-Łęg	6,6
18.	3066518	Rzeczyca - ul. Leśna	0,5
19.	3066519	Glina	1,7
20.	3066520	Glina	1,5
21.	3066521	Rzeczyca – ul.Piaskowa	1,2
22.	3066522	Rzeczyca – ul. Zacisze	1,0
23.	3066523	Rzeczyca – ul. Niska	2,9
24.	3066524	Rzeczyca – ul. Słoneczna	0,9
25.	3066525	Rzeczyca – ul. Hubala	2,4
26.	3066526	Rzeczyca – ul. Zachodnia, Akacjowa	1,9
27.	3066527	Rzeczyca – ul. Polna	1,7
28.	3066528	Rzeczyca – ul. Wiśniowa	1,3
29.	3066529	Lubocz-Gustawów-Bartoszówka	5,4
30.	3066530	Bobrowiec do szkoły	1,1
31.	3066531	Bobrowiec-Rzeczyca	2,0
32.	3066532	Kawęczyn-Lubocz	2,4

Źródło: dane Urzędu Gminy w Rzeczycy

Gospodarka wodno – ściekowa

Wszystkie miejscowości gminy Rzeczyca są zwodociągowane. Całkowita długość sieci wodociągowej wynosi 165,8 km, z czego odcinek przesyłowy to 112,90 km.

Cała sieć zasilana jest z trzech ujęć zlokalizowanych w Sadykierzu, Jeziorcu i Grotowicach z kategorią B zasobów wody. Ujęcia wody na terenie gminy korzystają z czwartorzędowych i jurajskich poziomów wodonośnych, przy czym ich jakość jest uzależniona od pory roku. Ujęcia te zaopatrują:

- z Grotowic położonych w południowej części gminy Rzeczyca - Grotowice, Brzeziny, Łęg, Brzeg, Rzeczycę I, Rzeczycę Nową, Zawady, Glinę, Lubocz i Kawęczyn. Wodociągi pracują na bazie studni głębinowej o wydajności 86 m^3
- z Sadykierza - Sadykierz, Bobrowiec, Bartoszówka, Brzozów, Kanice, Stanisławów i Wiechnowice. Wydajność studni głębinowej wynosi 96m^3
- z Jeziorca położonego we wschodniej części gminy – Jeziorzec, Roszkowa, Wola i Gustawów. Wodociągi pracują na bazie studni głębinowej o wydajności 46 m^3 / h.

Gmina jak dotąd nie posiada sieci kanalizacyjnej. Gminne ścieki odprowadzane są lokalnym układem do zbiorników bezodpływowych. W wewnętrzną instalację odprowadzania ścieków wyposażone są wszystkie budynki użyteczności publicznej i tylko ok. 70 %, budynków mieszkalnych. Funkcjonuje oczyszczalnia ścieków typu BIO-PAK w Bartoszówce o przepustowości 200 m^3 na dobę, eksploatowana przez Zakład Usług Komunalnych w Rzeczycy. Oczyszczalnia oprócz obsługi ścieków dla potrzeb ośrodka przemysłowego ma stanowić punkt zlewny zanieczyszczeń płynnych bytowo – gospodarczych z gospodarstw domowych położonych w północnej części gminy.

Gospodarka odpadami

W celu prawidłowego gospodarowania odpadami Gmina Rzeczyca przyjęła w 2004r. Gminny Plan Gospodarki Odpadami, który został zaktualizowany w 2008r. Określa on zasady gospodarowania odpadami komunalnym na obszarze całej gminy.

Wszyscy mieszkańcy gminy zostali objęci zorganizowanym odbiorem odpadów komunalnych. Wprowadzono system bezpośredniego usuwania odpadów przy zastosowaniu regularnej usługi odbioru z użyciem znormalizowanego sprzętu.

W gminie obowiązuje selektywna zbiórka odpadów komunalnych (papieru i makulatury, tworzyw sztucznych, szkła). W tym celu wprowadzone zostały kolorowe worki segregacyjne, które po wypełnieniu odbierają firmy świadczące usługi.

Odbiorem odpadów komunalnych zajmują się dwie firmy świadczące usługi w tym zakresie:

- PHU „JUKO” Jerzy Szczukocki z Piotrkowa Trybunalskiego
- ALTVATER Sulo z Tomaszowa Mazowieckiego.

Usługa odbywa się w ramach indywidualnych umów z mieszkańcami, zakładami użyteczności publicznej oraz zakładami prowadzącymi działalność gospodarczą. Na dzień 30 czerwca 2008r. na terenie gminy Rzeczyca podpisanych zostało 985 umów. Usługą zostało objętych 74,96% nieruchomości. Odbiór odpadów odbywa się systemem mieszanym tj. z pojemników oraz w systemie workowym Od

kwietnia 2008r. podstawową metodą unieszkodliwiania odpadów komunalnych jest ich segregacja celem odzysku i recyklingu.

3.2. Własności nieruchomości

Obszar gminy zajmuje powierzchnię 10 829 ha. Większa cześć gruntów, bo aż 78% pozostaje w rękach osób prywatnych. Jest to o 16 % więcej niż w skali całego powiatu. Taka struktura własności wynika z powszechnie występującego na tym terenie budownictwa jednorodzinnego i dużego udziału gruntów rolnych stanowiących własność prywatną.

Tabela 3. Struktura własności gruntów w 2005r.

Własność	Gmina Rzeczyca		Powiat tomaszowski
	w ha	w %	w %
- państwa	1 846	17	32
- komunalna	108	1	1,5
- prywatna	8 472	78	64

Źródło: dane GUS

Tabela 4. Struktura własności nieruchomości wg danych z 2008r.:

➢ grunty Skarbu Państwa	1873 ha
➢ grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym	4,00 ha
➢ grunty gmin i związków międzygminnych	104 ha
➢ grunty osób fizycznych wchodzących w skład gosp. rolnych	7946,00 ha
➢ grunty osób fizycznych nie wchodzących w skład gosp. rolnych	548 ha
➢ grunty Spółdzielni	138 ha
➢ grunty Kościołów i związków wyznaniowych	7,00 ha
➢ grunty wspólnot gruntowych	106,00 ha
➢ powiatowy zasób nieruchomości	56,00 ha
➢ grunty spółek prawa handlowego	8,00 ha
➢ pozostałe	39,00 ha
OGÓŁEM	**10 829,00 ha.**

Źródło: dane uzyskane z Urzędu Gminy w Rzeczycy

3.3. Stan obiektów dziedzictwa kultury

Wiele obiektów dziedzictwa kulturowego usytuowanych w gminie wymaga przeprowadzenia niezbędnych prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych. Prace nad obiektami zabytkowymi przyczynią się do podniesienia walorów turystycznych gminy, rozwoju bazy turystycznej, promocji gminy i poprawią jej wizerunek.

W latach 2006-2007 został wykonany remont dachu, remont wież, wymiana okien i renowacja zespołu witraży Kościoła parafialnego p.w. Św. Katarzyny w Rzeczycy. W 2008 i 2009 roku planowane jest odnowienie elewacji zewnętrznej.

3.4. Uwarunkowania ochrony środowiska

Skutecznym narzędziem zarządzania środowiskiem przez samorząd gminny jest przyjęty w maju 2008 r. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzeczyca. To w nim określono cele, priorytety i działania, jakie ma podjąć gmina zmierzając do ochrony, poprawy i racjonalnego użytkowania zasobów środowiska naturalnego zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju. Tym samym ochronie podlegają wszystkie elementy wchodzące w skład zasobów przyrodniczych w tym:

- gleby
- wody
- powietrze

W chwili obecnej gmina jako jedna z nielicznych dysponuje podstawowymi obiektami pozwalającymi chronić środowisko. Są to:

- stacje uzdatniania wody zlokalizowane w Grotowicach, Sadykierzu i Jeziorcu, spełniające wymogi Unii Europejskiej,
- gminna mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków usytuowana w Bartoszówce w sąsiedztwie przetwórni owocowo-warzywnej. Odwodniony i ustabilizowany osad ściekowy gromadzony jest na terenie oczyszczalni w wyznaczonym miejscu i średnio raz w miesiącu wywożony na składowisko odpadów. Tam wykorzystywany jest do rekultywacji warstw izolacyjnych i powierzchniowych. Na terenie gminy Rzeczyca nie prowadzi się unieszkodliwiania poprzez kompostowanie osadów z oczyszczalni ścieków.
- na terenie Gminy znajduje się miejsce czasowego przechowywania psów– obiekt stanowiący ewenement na obszarach wiejskich.

Część wytwarzanych w gospodarstwach domowych odpadów ulegających biodegradacji jest wykorzystywana we własnym zakresie, na tzw. przydomowych kompostowniach. W ten sposób wykorzystywanych może być ok. 99% wytworzonych odpadów biodegradowalnych. Oczyszczalnia ścieków perspektywicznie zabezpiecza potrzeby mieszkańców i potencjalnych inwestorów. Gmina Rzeczyca posiada opracowany „Program usuwania wyrobów zawierających azbest oraz szczegółową inwentaryzację tych wyrobów”. Gmina prowadzi intensywną kampanię proekologiczną skłaniającą do prowadzenia segregacji odpadów komunalnych w gospodarstwach rolnych i organizuje konkursy ekologiczne.

4. Sfera społeczna

4.1. Sytuacja demograficzna i społeczna terenu objętego planem

Według stanu na koniec grudnia 2007r. liczba mieszkańców gminy Rzeczyca wyniosła 4 909 faktycznie mieszkających na terenie gminy, z czego 2366 stanowiły kobiety, a 2 543 mężczyźni. Oznacza to, że na 100 mężczyzn przypada w gminie 93 kobiety.

Cechą dominująca w badanych wskaźnikach demograficznych jest obserwowany od kilku lat spadek liczby ludności i utrzymująca się tendencja nadwyżki liczby mężczyzn nad liczbą kobiet mieszkających na obszarze gminy Rzeczyca. Jest to relacja odpowiadająca średniej w całym województwie łódzkim gdzie na 100 kobiet przypada 110 mężczyzn (wg danych GUS z 2006r.).

Analiza stanu oraz struktury społecznej w latach poprzednich został sporządzona w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 5. Struktura społeczna w gminie Rzeczyca w latach 2002 - 2007

Lata	Ogólna liczba mieszkańców	Wyszczególnienie	
		kobiety	mężczyźni
2007	4 909	2 366	2 543
2006	4 957	2 393	2 564
2005	4 984	2 404	2 580
2004	5 041	2 441	2 600
2003	5 068	2 451	2 617
2002	5 069	2 454	2 615

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Średni w całym województwie łódzkim jak również w całym kraju wskaźnik feminizacji wynosi 115 kobiet na 100 mężczyzn. Wskaźnik feminizacji w gminie Rzeczyca ulega podwyższeniu w grupie 60 - latek i osiągnął poziom 101 kobiet na 92 mężczyzn. Ta tendencja utrzymuje się w pozostałych grupach wiekowych i największy przypada na 70 - latków i więcej, gdzie w wielkościach ogólnych proporcje wynoszą 397 kobiet na 265 mężczyzn. Jest to zjawisko typowe w skali województwa i kraju.

Tabela 6. Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku

Wyszczególnienie	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**
Przedprodukcyjny (0-17)	1 028	1 212	1 169	1 134	1 073
Produkcyjny (18-59/64)	3 045	2 837	2 844	2 858	2 881
Poprodukcyjny (60/65 i więcej)	995	992	971	965	955
OGÓŁEM	**5 068**	**5 041**	**4 984**	**4 957**	**4 909**
Mężczyźni (ogółem)	**2 617**	**2 600**	**2 580**	**2 564**	**2 543**
Przedprodukcyjny	552	650	632	608	578
Produkcyjny	1 690	1 572	1 576	1 584	1 607
Poprodukcyjny	375	378	372	372	358
Kobiety (ogółem)	**2 451**	**2 441**	**2 404**	**2 393**	**2 366**
Przedprodukcyjny	476	562	537	526	495
Produkcyjny	1 355	1 265	1 268	1 274	1 274
Poprodukcyjny	620	614	599	593	597

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Procesy demograficzne w gminie charakteryzują się podobnymi tendencjami jak na obszarze całego kraju – spadek liczby urodzeń, maleniem liczby mieszkańców, stałe zmniejszanie się liczby osób w wieku przedprodukcyjnym.

Utrzymuje się systematyczny spadek liczby osób w wieku produkcyjnym zarówno w grupie kobiet jak i mężczyzn, przy czym w przypadku kobiet w ciągu ostatnich dwóch lat wskaźnik ten utrzymuje się na tym samym poziomie. Podobnie jak w skali całego powiatu dominuje liczba osób w wieku produkcyjnym. W samym powiecie ich udział w populacji wynosi 63 %. Jedynie w 2007r. udział ludzi w wieku produkcyjnym w stosunków do ogółu mieszkańców wyniósł 58,7%. Pod tym względem nie występują żadne znaczące różnice w porównaniu z latami ubiegłymi. Jest to zjawisko typowe także dla całego województwa łódzkiego i kraju. Charakterystyczne dla powiatu tomaszowskiego jest z kolei to, iż w przedziale dla wieku produkcyjnego na 1 mężczyznę przypada tu średnio 2 – 3 kobiety.

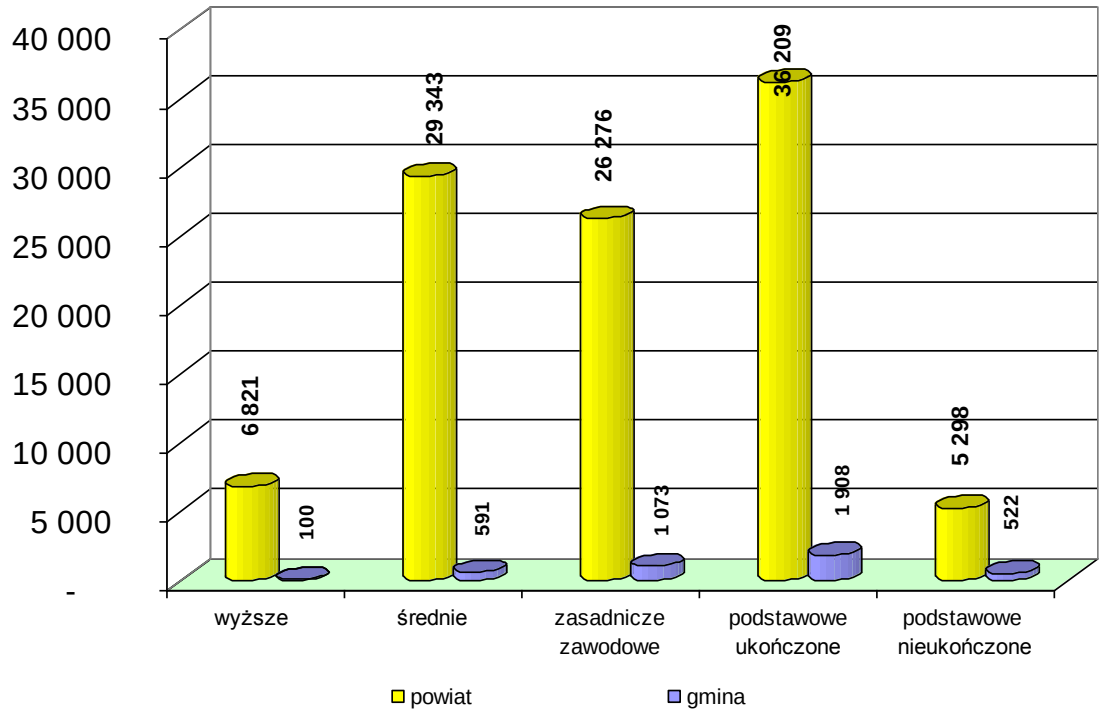
Od ostatnich 4 lat odnotowano także relatywny spadek ludności w wieku przed – i poprodukcyjnym. Wyjątkiem był tu rok 2004. Niepokojąca jest nieznaczna nadwyżka mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (21,9%) w stosunku do osób w wieku poprodukcyjnym (19,5%).

Niestety niż demograficzny i zjawisko starzenia się społeczeństwa dotyka także gminę Rzeczyca. Odnotowuje się na tym obszarze ujemny przyrost naturalny i niekorzystne proporcje w stosunku do liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym. Wskaźnik urodzeń na 1000 mieszkańców wyniósł tu – 4,6‰ przy odnotowanej liczbie zgonów na poziomie 12,7‰. Ujemny jest także wskaźnik przyrostu naturalnego w całym powiecie (2,3‰) i w skali całego województwa łódzkiego (3,2‰).

W badanym okresie saldo migracyjne jest ujemne. Migracja przebiega głównie w kierunku większych miast. W 2007r. nie odnotowano wyjazdów z zamiarem osiedlania się poza granicami kraju. Większą skłonność do opuszczania gminy wykazują kobiety.

Ważnym czynnikiem wpływającym na rozwój gminy jest poziom wykształcenia jej mieszkańców. W przypadku gminy Rzeczyca element ten stanowi jej wewnętrzną słabość. Jedynie 2,9% mieszkańców legitymuje się posiadaniem wykształcenia wyższego i w przeważającej większości są to kobiety. W skali kraju wskaźnik ten wynosi 10,2%. Przeważająca grupa mieszkańców gminy posiada wykształcenie podstawowe – 41,6%. Jest to wskaźnik wyższy od krajowego o 8,6%. Natomiast 4,2% osób ma niepełne wykształcenie podstawowe.

Poziom wykształcenia mieszkańców gminy Rzeczyca

Źródło: dane GUS NSP z 2002r.

Dobrą prognozą na tym tle jest odnotowanie zwiększenia poziomu wykształcenia wśród roczników młodszych wiekowo. Z pośród ogółu osób z wykształceniem wyższym 60 % to osoby przed 40 rokiem życia.

Tabela 7. Struktura ludności wg wieku i poziomu wykształcenia

Ludność wg grup wiekowych	Poziom wykształcenia					Ogólnie
	Wyższe	Policealne i średnie	Zasadnicze zawodowe	Podstawowe	Nie pełne podstawowe	
do 29	27	234	336	560	86	1243
30 - 39	32	143	301	151	8	635
40 – 49	21	118	298	236	14	687
50 – 59	9	57	106	320	15	507
60 i więcej	11	39	32	641	399	1122
Razem	**100**	**591**	**1073**	**1908**	**522**	**4194**

Źródło: dane GUS NSP z 2002r.

Obecny stan ludności oraz obserwowane tendencje będą w dużym stopniu wyznaczały kierunki zmian demograficznych na obszarze całej gminy. Dalszy rozwój jest ściśle powiązany z przewidywanym tempem przyrostu i strukturą wieku ludności. W ciągu najbliższych kilku lat wzrastać będzie liczebność osób w wieku produkcyjnym, ale będzie to odsetek mieszkańców niższy w porównaniu do lat ubiegłych.

4.2 Warunki i jakość życia mieszkańców

Zasoby mieszkaniowe

Na terenie gminy Rzeczyca znajduje się 1429 mieszkań, z czego zdecydowana większość, bo 1 371 stanowi własność osób fizycznych. Ich łączna powierzchnia użytkowa wynosi 113 421 m² i jest podzielona na 5 276 izb. Jest to niewielki wzrost w stosunku do stanu z 2005r. Gmina dysponuje 17 lokalami komunalnymi. Pozostałe lokale należą do zasobów zakładów pracy lub innych podmiotów. Tempo przyrostu izb i powierzchni użytkowej mieszkań w Rzeczycy od ostatnich kilku lat utrzymuje się na tym samym poziomie.

Ponad połowa lokali mieszkalnych jest wyposażona w łazienkę i centralne ogrzewanie. Oznacz to, iż standard życia mieszkańców gminy Rzeczyca w porównaniu z rokiem 2001 uległ znacznej poprawie. Przeciętnie na 1 osobę przypada 22,9 m² powierzchni użytkowej mieszkań. Poważnym problemem jest brak sieci kanalizacji i sieci gazowej. Najlepiej rozwinięta jest sieć wodociągowa.

Budynki użyteczności publicznej oraz budynki usługowe są zaopatrywane w ciepło dzięki lokalnym kotłowniom. Niestety mieszkańcy domów jednorodzinnych są zmuszeni do korzystania z ogrzewania piecowego. Podobna sytuacja dotyczy zaopatrzenia w gaz. W gminie nie ma sieci gazu bezprzewodowego.

Bezpieczeństwo

Policja

Komisariat Policji w Czerniewicach obejmuje swoim zasięgiem działań teren pięciu gminy powiatu tomaszowskiego w tym gminy: Rzeczyca, Czerniewice, Lubochin, Inowłódz i Żechlinek. Nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwa 20 funkcjonariuszy, w tym:

- 3 członkowie kadry kierowniczej
- 5 funkcjonariuszy zespołu kryminalnego
- 8 dzielnicowych (w tym 1 dzielnicowy wyznaczony dla obszaru gminy Rzeczyca)
- 4 funkcjonariuszy zespołu patrolowo – interwencyjnego.

W porównaniu do roku 2006 stan kadrowy zmalał o 2 funkcjonariuszy. Na stanie wyposażenia znajdują się 3 radiowozy oznakowane (4 radiowozy w 2006r.) i 1 nie oznakowany.

Tabela 8. Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych

	2007	2006
Rzeczyca	65	74
Razem dla 5 gmin	407	486

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Czeniewicach

Spadek ilości wszczętych postępowań przygotowawczych jest spowodowany spadkiem liczby ujawnionych nietrzeźwych kierujących pojazdami oraz zmniejszeniem kadry funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Czerniewicach.

Tabela 9. Kategorie przestępstw

Rodzaj przestępstwa	Razem dla 5 gmin		Gmina Rzeczyca	
	2007	2006	2007	2006
Gwałty	1	2	-	-
Rozboje i wymuszenia rozbójnicze	3	3	-	-
Kradzieże z włamaniami	43	44	4	5
Kradzieże samochodów	7	4	-	-
Kradzieże mienia	71	62	11	12
Zatrzymani nietrzeźwi kierujący pojazdami	84	169	12	24
Uszkodzenie mienia	14	20	4	3
Bójki i pobicia	9	6	1	6
Wypadki drogowe	9	14	2	3
Ogółem	**241**	**324**	**44**	**53**

Źródło: opracowania własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Czerniewicach.

Na terenie gminy Rzeczyca do największej liczby popełnionych przestępstw dochodzi w siedzibie gminy – Rzeczycy. Pozostałe sołectwa można uznać za bezpieczne tym bardziej, że w 5 z nich (Bobrowice, Brzeg,, Brzeziny, Zawady i Glina) nie odnotowano wystąpienia jakiegokolwiek zajścia o charakterze przestępczym. Ogólna wykrywalność przestępstw na obszarze działania Komisariatu Policji w Czerniewicach wynosi 61,1%. Najwyższa jest wykrywalność przestępstw o charakterze gospodarczym – 88,2%. Prawie o połowę niższa jest wykrywalność w przypadku przestępstw kryminalnych – 40,9%.

Straż Pożarna

Nad bezpieczeństwem przeciwpożarowym na terenie gminy Rzeczyca czuwają załogi Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczych Straży Pożarnych. W wyniki ich interwencji na terenie gminy zdołano uratować mienie o łącznej wartości 1 mln 630 tyś. zł. Na wyposażeniu jednostek należących do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego znajdują się: 2 pojazdy strażackie, zestaw urządzeń do ciecia metalu, 2 piły spalinowe, zestaw ratownictwa medycznego. Same Ochotnicze Straże Pożarne likwidują 25% zdarzeń mogących zagrażać zdrowi, życiu i mieniu.

Tabela 10. Liczba zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu przeciwpożarowemu w 2007 roku

Rodzaj zdarzenia	Gmina Rzeczyca	Powiat tomaszowski
Pożary	11	388
Miejscowe zagrożenia	17	854
Ogółem	**28**	**1242**

Źródło: dane Urzędu Gminy w Rzeczycy

Tabela 11. Liczba interwencji w niektórych gminach powiatu tomaszowskiego w 2007 roku.

Gmina	Liczba interwencji
Budziszewice	21
Czerniewice	49
Inowłódz	74
Rzeczyca	28
Tomaszów Mazowieckie	121
Ujazd	102
Żelechlinek	20

Źródło: dane Urzędu Gminy w Rzeczycy

4.3. Oświata i edukacja

Na terenie gminy działają obecnie trzy szkoły podstawowe w: Luboczy, Sadykierzu i Rzeczycy z oddziałami przedszkolnymi „zerówka" oraz jedno gimnazjum w Rzeczycy. 1 września 2008r. zamknięto szkołę podstawowo w Bobrowcu. Przy Publicznej Szkole Podstawowej w Rzeczycy funkcjonuje oddział przedszkolny dla dzieci w wieku od 3 -5 lat.

W roku szkolnym 2006/2007 do szkół tych uczęszczało 661 uczniów oraz 40 dzieci w oddziałach przedszkolnych. Natomiast w roku 2007/2008 spadła liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjum o 55 dzieci, z kolei wzrosła do 46 liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych.

Tabela 12. Wykaz uczniów w poszczególnych szkołach

Nazwa szkoły	**Rok szkolny 2006 /2007**	**Rok szkolny 2007 /2008**
Gimnazjum w Rzeczycy	243	233
Publiczna Szkoła Podstawowa w Bobrowcu i oddział przedszkolny „0"	50 +1	-
Szkoła filialna w Bobrowcu klasy I III (zlikwidowana w dniu 1.XI.2008r.)	-	15
Publiczna Szkoła Podstawowa w Luboczy i oddział przedszkolny „0"	70 + 5	58 + 5
Publiczna Szkoła Podstawowa w Rzeczycy i oddział przedszkolny „0"	217 + 22	223 + 23
Publiczna Szkoła Podstawowa w Sadykierzu i oddział przedszkolny „0"	81 + 12	77 + 18
Ogółem	**661 + 40**	**606 + 46**

Źródło: dane Urzędu Gminy w Rzeczycy

W 2007 roku w placówkach szkolnych było zatrudnionych:
- 60 nauczycieli pełnoetatowych,
- 16 nauczycieli niepełno etatowych

Tabela 13. Zatrudnienie w poszczególnych szkołach

Nazwa szkoły	**Zatrudnienie pełnoetatowe**	**Zatrudnienie niepełnoetatowe**
Publiczna Szkoła Podstawowa w Luboczy	8	3
Publiczna Szkoła Podstawowa w Rzeczycy	25	5
Publiczna Szkoła Podstawowa w Sadykierzu	10	4

Gimnazjum w Rzeczycy	17	4
Ogółem	**60**	**16**

Źródło: dane Urzędu Gminy w Rzeczycy.

Obiekty szkolne są w ogólnym stanie bardzo dobrym. W każdej placówce znajduje się sala komputerowa. W szkołach podstawowych są 4 pracownie komputerowe, w gimnazjum 1. Uczniowie mogą korzystać z 69 zestawów komputerowych – 45 znajdujących się w szkołach podstawowych, z czego 40 może korzystać z podłączenia internetowego i 24 w gimnazjum z podłączeniami internetowymi. Przy Publicznej Szkole Podstawowej w Rzeczycy i Gimnazjum znajduje się Hala Sportowa, z której korzysta młodzież z całej gminy. Miejscem do uprawiania sportu przez dzieci i młodzież są też 4 inne boiska. We wszystkich placówkach oświatowych prowadzone jest dożywianie uczniów. W roku 2007/2008 programem dożywiania objętych było 264 uczniów. Gmina zapewnia dowóz dzieci do poszczególnych placówek szkolnych.

4.4. Opieka zdrowotna

Podstawowe usługi opieki zdrowotnej zapewnia mieszkańcom gminy:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „KAMED" s.c. przy ul. Kitowicza 12, w którym prowadzone są gabinety:
  - pielęgniarki medycyny szkolnej,
  - pielęgniarki środowiskowej,
  - położnej,
  - gabinet zabiegowy,
  - pracownia diagnostyczna,
  - punkt pobierania krwi,
  - punkt szczepień.
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Nowym Mieście Punkt Przyjęć w Roszkowej Woli.

NZOZ zatrudnia 2 lekarzy o specjalności lekarza rodzinnego i pediatrii oraz 3 pielęgniarki. W 2007r. placówka udzieliła 13 896 porad. W Gminnym Ośrodku Kultury zlokalizowany jest gabinet stomatologiczny.

Od 2008r. na terenie gminy znajduje się Zespół Wyjazdowy Pogotowia Ratunkowego – Ratownictwo Medyczne „P" – Zespół wyjazdowy podstawowy (zespół składa się z co najmniej dwóch osób uprawnionych do wykonywania medycznych czynności ratunkowych), który obsługuje teren gminy Rzeczyca oraz gminę Inowłódz i Czerniewice. Działalność Zespołu Wyjazdowego wynika z wojewódzkiego planu działania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego dla województwa łódzkiego na lata 2008-2010.

Na terenie Rzeczycy znajduje się jedna ogólnodostępna apteka przy ul. Tomaszowskiej 2. Dobre zaopatrzenie apteki, jej korzystna lokalizacja oraz wysoki poziom kwalifikacji personelu umożliwia dostęp pacjentom do odpowiednich leków i środków medycznych.

4.5. Grupy społeczne wymagające wsparcia

Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. definiuje pomoc społeczną jako „instytucję polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości". Podstawową instytucją pomocy społecznej na terenie gminy jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Zadania GOPS realizowane są w ścisłej współpracy z samorządem lokalnym, policją, Powiatowym Urzędem Pracy, Sądem Rejonowym, szkołami i innymi instytucjami zajmującymi się problematyką społeczną.

Pomoc społeczna realizuje zadania, które bezpośrednio dotyczą zapobiegania i usuwania problemów socjalnych i poprawy warunków życia poprzez zaspakajanie ze środków publicznych niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin niezdolnych do samodzielnego funkcjonowania bez pomocy ze strony państwa.

Tabela 14: Przyczyny udzielania pomocy społecznej w GOPS Rzeczyca w latach 2005–2007.

lata	ubóstwo	sieroctwo	bezrobocie	niepełnosprawność	Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych		Długotrwała lub ciężka choroba	alkoholizm
					W rodzinach niepełnych	W rodzinach wielodzietnych		
2005	213	1	103	94	34	73	93	25
2006	276	1	101	69	32	85	100	24
2007	235	1	71	63	9	12	77	17

Źródło: dane statystyczne GOPS Rzeczyca

Najczęstszą przyczyną korzystania mieszkańców gminy z pomocy GOPS jest ubóstwo. Niepokojącym jest fakt, iż liczba osób dotkniętych przez ten problem jedynie nieznacznie spadła w porównaniu do roku 2006. Zmniejsza się także, choć także w nieznacznej skali liczba rodzin, w tym także rodzin wielodzietnych, korzystających ze wsparcia GOPS-u. Analizując cały przekrój „klientów" GOPS niepokojące jest zjawisko „dziedziczenia biedy" i „wyuczonej bezradności". Zauważyć można już istnienie specyficznego „sektora" społecznego osób niezaradnych życiowo, o niskim poziomie wykształcenia, pochodzących z rodzin wielodzietnych, z problemem alkoholowym, „uzależnione" wręcz od korzystania ze świadczeń państwa.

Tabela 15. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2006 i 2007.

Liczba osób w rodzinie	2006		2007	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	65	65	65	65
2	36	72	37	74
3	37	111	31	93
4	83	332	72	288
5	88	440	71	355
6 i więcej	56	360	53	337
RAZEM	**365**	**1380**	**329**	**1212**

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Rzeczycy

Problem alkoholowy stał się głównym czynnikiem ubożenia społeczeństwa i jest już traktowany jako poważny problem społeczny. Spośród wszystkich beneficjentów GOPS w 2007r. 17 rodzin (liczących 53 osoby) ubiegających się o pomoc, swoją trudną sytuację życiową tłumaczyło uzależnieniem członka rodziny od alkoholu. W celu niwelowania tego problemu co roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi różnorodne działania profilaktyczne i promujące zdrowy styl życia. W 2008r. na tego typu zadania przeznaczono 44 000 tyś. zł., co stanowi kwotę niższą niż w latach ubiegłych, gdzie na ten cel przeznaczono w 2006 i 2007 r. 51 450 tyś. zł. Na terenie gminy działa także Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych, w którym w 2007r. udzielono 52 konsultacji. Wzmożeniu działań profilaktycznych służy uchwalenie na 2008r. przez Radę Gminy Rzeczyca Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii i Przemocy w Rodzinie. Program zakłada ponad to zwiększenie dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz współpracę z różnymi podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie przeciwdziałania i zwalczania zjawiska alkoholizmu i narkomanii.

4.6. Stopień samoorganizacji i aktywności społecznej

Stopień samoorganizacji społeczeństwa jest miernikiem aktywności społecznej i wyraża się w ilości oraz zakresie działania organizacji pozarządowych. Małe angażowania się formalnych i nieformalnych zrzeszeń społeczności lokalnych nie sprzyja zrównoważonemu rozwojowi. Brak sformalizowanych organizacji pozarządowych na terenie gminy Rzeczyca uzupełniają różnego rodzaju formy współpracy samorządu gminy z innymi organizacjami:

1. Stowarzyszenie Promocji i Przedsiębiorczości w gm. Rzeczyca
2. Parafia Rzymsko-Katolicka w Rzeczycy św. Katarzyny.

3. Ochotnicza Straż Pożarna w Rzeczycy.
4. Ochotnicza Straż Pożarna w Sadykierzu
5. Ochotnicza Straż Pożarna w Bartoszówce
6. Ochotnicza Straż Pożarna w Luboczy
7. Ochotnicza Straż Pożarna w Glinie
8. Ochotnicza Straż Pożarna w Kanicach
9. Ludowe Zrzeszenie sportowe „Łabędź" w Rzeczycy,
10. Klub Aktywnej Społeczności w Rzeczycy.

Cenną inicjatywą jest aktywność organów gminnych, społeczeństwa i sektora prywatnego w programie LEADER. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania *„Kultura, Tradycja, Rozwój"* zarejestrowane w 2008r. integruje na rzecz rozwoju społeczno – gospodarczego obszarów wiejskich i podniesienia jakości życia mieszkańców czterech gmin tj. Czerniewice, Poświętne, Rzeczyca i Żelechlinek.

Istotnym elementem podnoszenia obywatelskości społeczeństwa i jakości relacji pomiędzy administracją a zrzeszeniami lokalnymi oraz petentami mogłoby być zmodyfikowanie funkcjonowania Urzędu Gminy poprzez stworzenie pełnej informatyzacji obiegu dokumentów.

4.7. Lokalny rynek pracy

Stopa bezrobocia w województwie łódzkim na koniec 2007r. wyniosła 11,5%. 36% osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w województwie łódzkim zamieszkiwało tereny wiejskie. Bezrobocie w powiecie tomaszowskim kształtuje się na wysokim poziomie ok. 23%.

W 2007r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tomaszowie Mazowieckim zarejestrowanych zostało 236 bezrobotnych mieszkańców gminy Rzeczyca, co stanowi 3,06% ogółu osób bezrobotnych w powiecie tomaszowskim w tym samym przedziale czasowym. 137 bezrobotnych pozostawało zarejestrowanych w PUP przez okres dłuższy niż 12 miesięcy. Zdecydowana większość zarejestrowanych osób nie ma prawa do zasiłku – to aż 196 osób. Stosunkowo niski, bo 40,3% jest odsetek bezrobotnych kobiet co odpowiada także statystykom powiatowym. Rzeczyca ma także jeden z najniższych wskaźników bezrobotnych osób niepełnosprawnych 1,3%.

Tabela 16. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Rzeczyca w latach 2004 – 2007.

Lata	Gmina Rzeczyca			Powiat tomaszowski		
	Razem	W tym kobiety	Bezrobotni bez prawa do zasiłku	Razem	W tym kobiety	Bezrobotni bez prawa do zasiłku
2004	408	167	350	13334	6288	10484
2005	349	133	294	11693	5583	9177
2006	329	136	293	10110	4923	7799
2007	236	95	196	7658	3753	5688

Źródło: PUP w Tomaszowie Mazowieckim

Tabela 17. Liczba bezrobotnych w gminie Rzeczyca (stan na 31 XII 2007r.).

Wyszczególnienie	Gmina Rzeczyca		Powiat Tomaszewski	
	razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety
Liczba bezrobotnych zarejestrowanych	236	95	7658	3753
Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	40	21	1970	916
Liczba bezrobotnych bez prawa do zasiłku	196	74	5688	2837
Liczba bezrobotnych absolwentów	10	4	223	128
Liczba osób niepełnosprawnych	3	1	399	183

Źródło: PUP w Tomaszowie Mazowieckim

Najliczniejszą grupą bezrobotnych w 2007r. stanowią osoby w przedziale wiekowym 25 – 34 lata, a następnie 18 – 24, a więc osoby w pełnym wieku produkcyjnym. To zjawisko należy uznać za bardzo niepokojące. Najmniej liczną grupą są bezrobotni powyżej 55 roku życia (15 osób).

Tabela 18. Poziom bezrobocia w gminie Rzeczyca według wieku.

Grupa wiekowa	**Gm. Rzeczyca**			**Powiat tomaszowski**		
	osoby			**osoby**		
	31.XII.2006r.	31.XII.2007r.	Wzrost/spadek w %	31.XII.2006r.	31.XII.2007r.	Wzrost/ spadek w %
18-24	113	55	-51,3	1791	1068	-40,4
25-34	97	76	-21,6	2844	2217	-22,0
34-44	42	38	-9,5	1991	1530	-23,2
45-54	59	52	-11,9	2823	2201	-22,0
55 i więcej	18	15	-16,7	661	642	-2,9
Ogółem	**329**	**236**	**-28,3**	**10110**	**7658**	**24,3**

Źródło: PUP w Tomaszowie Mazowieckim

Wśród 236 bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Tomaszowie Mazowieckim na koniec roku 2007 dominującą grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym 43,64% oraz gimnazjalnym i niższym – 33,57%. Najniższy jest odsetek bezrobotnych osób z wyższym wykształceniem. Stanowią one jedynie 2,5% bezrobotnych. Wynika z tego, że poziom wykształcenia jest istotnym czynnikiem wpływającym na status osób pozostających bez zatrudnienia. Największe problemy z podjęciem pracy mają osoby o niskim poziomie wykształcenia, bez kwalifikacji pożądanych na rynku pracy.

Tabela 19. Struktura bezrobocia w gminie Rzeczyca wg poziomu wykształcenia

Wykształcenie	**Gmina Rzeczyca**	**Powiat Tomaszowski**

	31XII2006r. ogółem	31XII2007r. ogółem	31XII2006r. ogółem	31XII2007r. ogółem
Wyższe	7	6	498	454
Policealne i średnie zawodowe	77	38	2078	1576
Średnie ogólnokształcące	18	10	677	498
Zasadnicze zawodowe	127	103	3683	2724
Gimnazjalne i poniżej	100	79	3174	2406
Ogółem	**329**	**236**	**10110**	**7658**

Źródło: PUP w Tomaszowie Mazowieckim

Brak na terenie gminy dużych przedsiębiorstw mogących generować miejsca pracy powoduje, iż zjawisko bezrobocie jest jednym z głównych problemów z jakim boryka się lokalna społeczność. Co więcej, jest to problem rodzący kolejne problemy tj. ubożenie części mieszkańców, rozwój patologii społecznych, alkoholizm.

W ramach działalności PUP w Tomaszowie Mazowieckim możliwy jest dostęp do różnych programów przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy. Wśród nich są: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia i przekwalifikowania, prace interwencyjne, roboty publiczne, staże, przygotowanie zawodowe, przyznawanie bezrobotnym jednorazowo środków z Funduszu Pracy, refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy, aktywizowanie osób niepełnosprawnych z PFRON oraz realizacja projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Działania te są skierowane zarówno do osób bezrobotnych, jak i pod adresem pracodawców.

5. Sfera ekonomiczna

5.1. Działalność gospodarcza i pozarolnicza

Gmina Rzeczyca jest typową gminą rolniczą. Świadczy o tym struktura zamieszkania ludności i sposób użytkowania gruntów. W samym województwie łódzkim użytki rolne zajmują 1,11 mln ha, co stanowi prawie 61% ogólnej powierzchni województwa. Produkcja rolna opiera się w 95% na gospodarstwach o powierzchni nieprzekraczającej 15 ha.

W 2005r. użytki rolne w gminie Rzeczyca zajmowały ok. 76,4% ogólnej powierzchni gminy, co stanowi 8 275 ha. Same grunty orne zajmowały ok. 64,1% użytków, a więc 6 940 ha. Pozostałą powierzchnię z 10 829 ha w 17% zajmują lasy (1 872ha) oraz inne grunty i nieużytki (682 ha). Podobnie przedstawia się sytuacja w całym powiecie tomaszowskim gdzie 59,6% gruntów stanowią użytki rolne, a 31,7% lasy.

Tabela 20. Struktura użytków rolnych w gminie Rzeczyca wg stanu na rok 2005.

Użytki rolne	Powierzchnia w ha
Grunty orne	6 940
Sady	118
Łąki	832
Pastwiska	358
Razem	8 275

Źródło: opracowania własne na podstawie danych GUS

Na terenie gminy istniało 1 132 gospodarstw rolnych, w tym 1 130 gospodarstw indywidualnych. Gospodarstwa te obejmują 8 527,2 ha ogólnej powierzchni, w tym 7 885,1 ha użytków rolnych. Wśród nich dominują gospodarstwa o średniej powierzchni (5 - 10 ha) stanowiące ok. 36,9%. Jedynie 6,7 % gospodarstw ma powierzchnie powyżej 15 ha. Przeciętna powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie - 7,53 ha - jest wyższa niż średnia powiatu o 2,34 ha i średnia w obszarze województwa o 1,36 ha. Można jednocześnie wnioskować, że dochody z działalności rolnej pozostają głównym źródłem utrzymania mieszkańców gminy. W skali powiatu wynagrodzenie w rolnictwie jest relatywnie wysokie i wynosi średnio 971,49 zł.

Tabela 21. Gospodarstwa rolne wg profilu prowadzonej działalności.

Profil działalności gospodarstwa rolnego	Gospodarstwa		Powierzchnia gospodarstw w ha			
			ogólna		użytków rolnych	
	Ujęcie liczbowe	Ujęcie procentowe	Ujęcie liczbowe	Ujęcie procentowe	Ujęcie liczbowe	Ujęcie procentowe
Działalność wyłącznie rolnicza	945	83,5	7390,7	86,7	6855,2	86,9
Działalność wyłącznie pozarolnicza	7	0,6	68,4	0,8	59,3	0,8
Działalność rolnicza i pozarolnicza	99	8,7	759,3	8,9	693,1	8,8
Gospodarstwa nie prowadzące żadnej działalności gospodarczej	81	7,2	308,8	3,6	277,5	3,5
OGÓŁEM	**1 132**	**100,0**	**8527,2**	**100,0**	**7885,1**	**100,0**

Źródło: „Podstawowe Informacje ze Spisów Powszechnych (Gmina Wiejska Rzeczyca)". Urząd Statystyczny w Łodzi, Łódź 2003

W roku 2007 liczba wszystkich podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON wyniosła 197 co oznacza spadek w stosunku do roku

poprzedniego o 49 podmiotów gospodarczych. Spadek dotyczy sektora prywatnego, a w szczególności liczby osób fizycznych prowadzących samodzielnie działalność gospodarczą. Nie zmieniła się sytuacja w stosunku do sektora publicznego, liczba spółdzielni i spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego działających na obszarze gminy.

Tabela 22. Liczba podmiotów gospodarczych działających w latach 2004 – 2007

Wyszczególnienie wg fory prowadzonej działalności gospodarczej	**Lata**			
	2004	**2005**	**2006**	**2007**
Sektor prywatny	**223**	**225**	**235**	**187**
Os fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	199	201	210	158
Spółki prawa handlowego	3	3	4	5
Spółki prawa handlowego z udziałem kapitału zagranicznego	1	1	1	1
Spółdzielnie	5	5	5	5
stowarzyszenia	6	6	6	8
Sektor publiczny	**19**	**19**	**19**	**19**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sektor prywatny pozostaje sektorem dominującym na obszarze gminy przy jednocześnie znacznym udziale osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Funkcjonujące podmioty gospodarcze prowadzą w przeważającej większości przypadków działalność handlową, w następnej kolejności usługowa, produkcyjną i gastronomiczną. W gminie zarejestrowano 189 prywatnych podmiotów gospodarczych, z czego ponad połowę stanowią placówki handlowe zaspokajające podstawowe potrzeby bytowe mieszkańców. W sferze usług dominują branże tradycyjne, tj. budownictwo.

Produkcją zajmuje się 17 niewielkich zakładów korzystających z lokalnych surowców rolnych. Do kluczowych zalicz się:

1. Przetwórnia Owocowo – Warzywna RSP w Bartoszowce,
2. Przetwórnia Owocowo – Warzywna „Polska Wieś" Jana Bojdy w Sadykierzu,
3. Piekarnia Karola i Jolanty Pietrzak w Bartoszowce,
4. Spółdzielnia Mleczarska „Łabędź" - dzierżawca PPHU PENTIX,
5. Punkt skupu Żywca Leszka Kosiackiego w Sadykierzu,
6. Ubojnia zwierząt Mariana Jury w Łęgu.

Tabela 23. Liczba podmiotów gospodarczych wg profilu działalności w 2007r.

Rodzaj działalności gospodarczej wg PKD	**Liczba podmiotów gospodarczych**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo	15

Przetwórstwo przemysłowe	2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną	18
Dostawa wody i gospodarka ciekami i odpadami	2
budownictwo	34
Handel hurtowy i detaliczny	69
Transport i gospodarka magazynowa	6
Gastronomia i zakwaterowanie	14
Informacja i komunikacja	5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	12
Działalność związana z obsługa rynku nieruchomości	7
Działalność związana z nauką	5
Działalność w obszarze usług administracyjnych	2
Administracja	6
OGÓŁEM	**197**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

5.2. Turystyka

Uwarunkowania przyrodniczo – krajobrazowe, czyste ekologiczne środowisko w niewielkim stopniu zmienione przez działalność gospodarczą człowieka oraz ciekawe dziedzictwo kulturalne i historyczne przemawiają za rozwojem różnych form turystyki, rekreacji i agroturystyki w gminie. Atutem gminy jest malownicze położenie doliny rzeki Pilica, możliwość korzystania z bogactwa okolicznych lasów, czystego powietrza i zdrowej żywność stanowiącej kuszącą propozycję dla odwiedzających. Teren ten znakomicie nadaje się do odbywania wycieczek rowerowych i pieszych po leśnych ścieżkach Spalskiego Parku Krajobrazowego i doliną rzeki Pilicy, prowadzenie szkółek nauki jazdy konnej oraz osadnictwa letniskowego.

W wyniku rosnącego zainteresowania turystyką wiejską społeczności miejskiej na terenie gminy dość prężnie zaczęło działać gospodarstwo agroturystyczne, powstają placówki gastronomiczne. 2-u i 3-y osobowe pokoje z zapleczem kulturalnym oferuje gospodarstwo agroturystyczne Państwa Zofii i Mariana Sobolewskich. Pensjonat prowadzony przez Nadleśnictwo w Spale może przyjąć do 9 gości. Z oferty agroturystycznej można korzystać zarówno w sezonie letnim jak i zimowym.

Atrakcyjnym miejscem wypoczynku będzie także centrum rekreacyjne przy Gminnym Ośrodku Kultury w Rzeczycy obecnie dysponujące zadbanymi terenami zielonymi, boiskiem do piłki plażowej, mini piłki nożnej, koszykówki. W planach pozostaje budowa kompleksu rekreacyjno-sportowego, ogólnie dostępny grill i zadaszona scena.

6. Identyfikacja obszarów problemowych

Identyfikacja problemów pozwala na przeanalizowanie słabości danej jednostki terytorialnej. W poszczególnych dziedzinach problemy rozwojowe w gminie Rzeczyca zostały zidentyfikowane na podstawie opinii zespołu autorskiego, uwzględniającego zarówno analizę aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej, jak i opinię kluczowych dla rozwoju gminy partnerów społeczno-gospodarczych.

Analiza aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej i przeprowadzony proces konsultacji pozwolił na identyfikacje następujących problemów rozwojowych:

PROBLEMY EKONOMICZNO-GOSPODARCZE:

- Brak przygotowanych terenów inwestycyjnych.
- Niskie wpływy do budżetu gminy i niskie wydatki na rozwój gospodarczy.
- Brak zainteresowania kapitału zewnętrznego przy braku znaczącego kapitału lokalnego.
- Brak instytucji pozarządowych wspomagających rozwój przedsiębiorczości.
- Niedostateczna liczba podmiotów prowadzących pozarolnicza działalność gospodarczą, a co za tym idzie niedostateczna liczba pozarolniczych miejsc pracy.
- Brak zintegrowanego programu w zakresie stymulowania i promocji rozwoju gospodarczego gminy.

PROBLEMY SPOŁECZNE:

- Bezrobocie.
- Niekorzystne zmiany demograficzne.
- Niski poziom wykształcenia mieszkańców.
- Niezadowalający stan techniczny obiektów pełniących funkcje publiczne i kulturalne.
- Brak sprzętu medycznego i słaby dostęp do specjalistycznych usług leczniczych.
- Brak terenów pod budownictwo jednorodzinne i rekreacyjne.

PROBLEMY SFERY TURYSTYCZNO-KULTUROWEJ:

- Niewykorzystanie potencjału turystyczno-rekreacyjnego gminy.
- Niezadowalający stan techniczny większości obiektów zabytkowych.
- Brak bazy wypoczynkowo-turystycznej i rekreacyjnej.
- Brak związków turystycznych i ekologicznych międzygminnych.
- Brak zintegrowanego programu w zakresie stymulowania rozwoju i promocji walorów turystycznych i wypoczynkowych obszaru.

PROBLEMY W SFERZE ROLNICTWA:

- Brak sfery usługowej na rzecz rolnictwa.
- Niedoinwestowanie gospodarstw rolnych.

- Ekstensywnie prowadzona gospodarka rolna w rozdrobnionych gospodarstwach nieprzynosząca rolnikom wystarczających dochodów.
- Przewaga gleb słabych.
- Brak aktywności wśród rolników do zrzeszania i organizowania w formalne struktury.

PROBLEMY EKOLOGICZNE:

- Niedostateczna ochrona zasobu wód podziemnych i powierzchniowych.
- Zły stan techniczny gnojowików i szamb.
- Uciążliwość komunikacji samochodowej dla środowiska.

PROBLEMY SFERY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ:

- Zły stan techniczny dróg gminnych i powiatowych.
- Braki w infrastrukturze towarzyszącej sieci drogowej.
- Niewystarczający zasięg wodociągów.
- Brak sieci kanalizacyjnej.
- Brak sieci gazowej.

Punktem wyjścia dla szczegółowych rozwiązań przyjętych w Planie Rozwoju Lokalnego jest określenie zasadniczych obszarów problemowych istotnych dla dalszego harmonijnego i zrównoważonego rozwoju obszaru gminy Rzeczyca. Zidentyfikowane obszary problemowe to:

I Rozwój lokalnej infrastruktury technicznej i społecznej

Stan lokalnej infrastruktury technicznej pozostaje w gestii samorządu gminy. Budowa, rozbudowa i modernizacja: dróg gminnych, budowa sieci kanalizacyjnej, rozbudowa sieci wodociągowej, oświetlenia ulic itp. oraz rozwój lokalnej infrastruktury społecznej poprzez modernizację budynków świetlic wiejskich, budynku ośrodka zdrowia przyczyni się do poprawy konkurencyjności gminy w regionie i zwiększy jakość życia samych mieszkańców. Ograniczy peryferyzację komunikacyjno – gospodarczą gminy. Oczywistym jest także, że dobrze przygotowane tereny pod inwestycje oraz właściwy plan zagospodarowania przestrzennego są warunkiem realizacji jakichkolwiek działań mających na celu przyciąganie inwestorów zewnętrznych.

II Poprawa warunków życia mieszkańców

Zaspokajanie potrzeb zbiorowych, dbałość o właściwy poziom życia kulturalnego, zapewnienie bezpieczeństwa publicznego to czynniki niezbędne do promowania walorów osadniczych obszaru. Dziedzictwo kulturowe to nie tylko element integrujący lokalną społeczność, ale także cenny element promocji gminy i element jej pozytywnego wizerunku na tle całego regionu. Z kolei zapewnienie właściwego zaplecza ochrony zdrowia i poczucia bezpieczeństwa mieszkańcom to jedno z priorytetowych zadań ustawowych stawianych przed gminą.

III Dbałość o jakość środowiska naturalnego

Elementem stanowiącym cenny atut gminy to środowisko naturalne i walory krajobrazowe gminy. To dzięki nim możliwe jest prowadzenie różnorodnej działalności niezwiązanej z rolnictwem, a przynoszącej wymierne korzyści gminie i mieszkańcom. Dlatego też należy dołożyć wszelkich starań by zachować jak najwyższe standardy środowiska naturalnego. Pierwsze kroki w tym kierunku poczyniła gmina prowadzając politykę proekologiczną, dbając o infrastrukturę służącą ochronie środowiska naturalnego, przyjmując Program Ochrony Środowiska i Gminny Program Gospodarki Odpadami.

IV Rozwój funkcji rekreacyjnych, turystycznych i agroturystycznych

Turystyka i elementy z nią związane mogą stać się bardzo skutecznym impulsem rozwojowym dla gmin wiejskich, do których zalicza się bez wątpienia także gmina Rzeczyca. Wymaga jednak prowadzania działań mających na celu zachowanie bogatych walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz wykorzystania lokalnego dziedzictwa kultury materialnej i niematerialnej jako narzędzia promocji obszaru. Gmina Rzeczyca posiada te cechy, które pozwalają rozwijać jej funkcje turystyczno – rekreacyjne. Efektem takiej działalności jest uzyskanie nowego, dodatkowego źródła dochodów dla gospodarstw rolnych, powstanie nowych miejsc pracy w sektorze usług i handlu, większa dbałość o dobrostan środowiska naturalnego jako czynnika przynoszącego korzyści materialne całej gminie, poprawa wizerunku gminy. Dodatkową przesłanką przemawiającą za rozwojem tego typu działalności jest korzystna lokalizacja gminy w stosunku do większych miast tj. Raw Mazowiecka, Nowe Miasto, Tomaszów Mazowieckie, Piotrków Trybunalskie, Łódź, Warszawa.

Analiza SWOT

Analiza SWOT pozwala określić wewnętrzne czynniki mające wpływ na rozwój gminy, jej słabe i mocne strony, a więc te elementy, na które gmina ma wpływ. Wskazanie w analizie czynników zewnętrznych – wpływu otocznia na gminę, daje obraz szans rozwoju, z jakich powinna skorzystać gmina i zagrożeń, z jakim powinna się liczyć.

Pojęcie analizy SWOT należ rozumieć jako:

- Atut – uwarunkowanie oceniane pozytywnie ze względu na możliwość realizacji celów rozwojowych, wewnętrzny potencjał powiatu,
- Słabość – uwarunkowanie wewnętrzne oceniane negatywnie, niekorzystne z punktu widzenia realizacji celów,
- Szansa – korzystne zjawisko zewnętrzne lub proces sprzyjający realizacji celów rozwoju gminy, poza możliwościami bezpośredniego wpływu gminy,
- Zagrożenie – zjawisko lub proces stanowiący przeszkodę w realizacji celów.

Tabela 24. Wewnętrzne uwarunkowania rozwoju gminy Rzeczyca.

WEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU	
SILNE STRONY	**SŁABE STRONY**
LOKALIZACJA	
• atrakcyjna lokalizacja	• peryferyzacja obszaru w stosunku do większych miast
ŚRODOWISKO	
• walory doliny Pilicy • działania gminy na rzecz ochrony środowiska naturalnego zawarte w przyjętym Programem Ochrony Środowiska • prowadzenie polityki gminnej w zakresie odpadów zgodnie z przyjętym Gminnym Programem Gospodarki Odpadami • zasoby wód powierzchniowych i podziemnych • niezależność miejscowości wynikająca z posiadania własnej gminnej mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków i własnych ujęć wody pitnej oraz schroniska dla zwierząt	• brak sieci kanalizacyjnej • lokalne zanieczyszczenie wód gruntowych • niekorzystny wpływ sieci dróg na stan środowiska naturalnego
KULTURA	
• działalność Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki Publicznej • cykliczność imprez kulturalnych • walory kulturowe, tradycje, folklor ludowy, zabytki	• niewykorzystany potencjał kulturowy • zły stan techniczny obiektów zabytkowych

INFRASTRUKTURA

- dobry układ sieci komunikacyjnej
- wysoki stopień zwodociągowania
- zły stan techniczny dróg i infrastruktury drogowej
- brak terenów inwestycyjnych

GOSPODARKA

- stosunkowo duży udział sektora prywatnego w gospodarce
- zmniejszająca się stopniowo liczba osób bezrobotnych
- zasoby pracy
- dobrze rozwinięte rolnictwo
- nie wykorzystane walory doliny Pilicy
- brak rozwiniętej oferty turystyczno - rekreacyjnej
- słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna
- uszczuplenia w sektorze prywatnym
- niekorzystne tendencje demograficzne –spadek liczby urodzeń, niepokojąco malejąc liczba osób w wieku przedprodykcyjnym
- mała mobilność zawodowa mieszkańców
- zbytnie rozdrobnienie gospodarstw rolnych
- niedoinwestowanie gospodarstw
- słaba jakość gleb

SPOŁECZEŃSTWO

- szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne
- funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Zdrowia
- funkcjonowanie OSP
  działania podejmowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Uchwalenie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
- brak szkolnictwa ponadgimnazjalnego
- wysoki odsetek osób pozbawionych prawa do zasiłku dla bezrobotnych
- występujące zjawisko alkoholizmu
- niski poziom wykształcenia mieszkańców

Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii i Przemocy w Rodzinie	• duża grupa klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń pomocowych • nadwyżka zadań stojących przed gminą w stosunku do możliwości finansowych budżetu gminy

ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU	
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
• możliwość wykorzystania obszarów wiejskich dla celów letniskowych, turystycznych i rekreacyjnych • współpraca z innymi gminami – działania LGD „Kultura, Tradycja, Rozwój” • promocja walorów turystycznych i kulturowych gminy • występowanie zabytków kultury i tradycji związanej z twórczością ludową • rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej • powiększenie i unowocześnienie gospodarstw rolnych • rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego • popularność turystyki i usług świadczonych przez wieś • rozwój obszaru gminy zgodny z koncepcją zrównoważonego rozwoju • wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich • pozyskanie inwestorów zewnętrznych • kształcenie kadr samorządowych w zakresie umiejętności pozyskiwania środków z funduszy	• konkurencja ze strony pozostałych gmin • położenie blisko większych miast potęgujące chęć migracji z terenów wiejskich • zagrożenia związane z pogarszaniem się warunków do prowadzenia działalności rolnej • małe zainteresowanie pozarolniczymi formami prowadzenia działalności gospodarczej • brak współpracy wszystkich gmin na rzecz ochrony środowiska • utrzymujące się niekorzystne tendencje demograficzne • niechęć inwestorów do wspierania turystyki i przedsiębiorczości wiejskie • ograniczony dostęp do funduszy strukturalnych oraz informacji o możliwościach ich pozyskania wobec nadmiernie rozbudowanego i niespójnego systemu finansowania przedsięwzięć • niestabilne prawo

- uzyskanie środków z funduszy strukturalnych na dofinansowanie inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej, środowiska, zasobów ludzkich oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i rozwoju turystyki

6. Cele Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Rzeczyca

Analiza uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych gminy Rzeczyca pozwala określić te cele, których osiągnięcie służy zrównoważonemu rozwojowi społeczno – gospodarczemu obszaru.

Cele te, odnoszące się do najważniejszych dziedzin życia społeczności lokalnej, kwestii gospodarczych oraz uwarunkowań środowiska naturalnego gminy. Realizowane będą poprzez poszczególne projekty i zadania rozwojowe wynikających z PRL.

W oparciu o przeprowadzoną analizę ekspercką sformułowano generalny strategiczny cel, którym jest:

Zapewnienie zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego oraz stworzenie jak najlepszych warunków życia dla społeczności lokalnej z zachowaniem walorów środowiskowych, społecznych i kulturowych Gminy Rzeczyca

i służące jego realizacji cele cząstkowe:

1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej.
2. Inwestycje pro-środowiskowe.
3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury zdrowotnej i administracyjnej oraz rozwój funkcji osadniczej i rekreacyjnej gminnej.
4. Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego.
5. Poprawa stanu środowiska kulturowego.

1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej

Realizacja tego celu spowoduje wzrost konkurencyjności gminy, wpłynie na poziom

życia mieszkańców, stopień dalszego rozwoju gospodarczego. Wieloaspektowość inwestycji drogowych przemawia za zwiększeniem wydatków na ten cel.

Cel będzie realizowany poprzez podjęcie następujących działań:

Działanie 1: - przebudowa dróg gminnych

Działanie 2: - przebudowa ciągu komunikacyjnego Rzeczyca – Czerniewice.

2. Inwestycje prośrodowiskowe

Głównym zadaniem gminy jest prowadzenie polityki rozwojowej z zachowaniem dotychczasowego dobrostanu środowiska przyrodniczego i ograniczenie negatywnego oddziaływania gospodarki i indywidualnej działalności mieszkańców na środowisko naturalne. Dlatego jednym z kierunków działań gminy będzie podejmowanie przedsięwzięć służących m.in. ochronie gleb, wód, lasów. Efekty realizacji tych projektów wpłyną korzystnie nie tylko na środowiska, ale także na warunki życia samych mieszkańców, uatrakcyjnią obszar gminy pod względem osadniczym i inwestycyjnym. Realizowane będą przede wszystkim te przedsięwzięcia infrastrukturalne w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, gospodarki odpadami komunalnymi, ochrony przyrody oraz nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.

Cel będzie realizowany poprzez podjęcie następujących działań (realizacje celów operacyjnych):

Działanie 1: - budowa kanalizacji w gminie Rzeczyca

Działanie 2: - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

Działanie 3: - rozbudowa i remont gminnej oczyszczalni ścieków w Bartoszówce

Działanie 4: - zakup samochodu asenizacyjnego

Działanie 5: - renowacja zbiornika retencyjnego w Wiechnowicach

Działanie 6: - termoizolacja obiektu strażnicy OSP

Działanie 7: - zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Rzeczycy

3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury zdrowotnej, administracyjnej i oświatowej oraz rozwój funkcji osadniczej i rekreacyjnej gminnej.:

Zapewnienie mieszkańcom gminy właściwych warunków świadczenia usług medycznych powinno być dla samorządu gminy jednym z zadań priorytetowych. Odpowiednia infrastruktura administracyjna i wprowadzenie do gminnych urzędów samorządowych standardów i zasad pracy właściwych dla administracji samorządowej w skali europejskiej, nie tylko przyczyni się do poprawy efektów i jakości pracy urzędników, wpłynie na wizerunek całej gminy, ale stanowi także poważny krok do budowy społeczeństwa informacyjnego i obywatelskiego. Budowa zintegrowanego systemu edukacyjnego będzie wspomagać procesy dydaktyczne w placówkach oświatowych oraz organach prowadzących
Gmina Rzeczyca posiada duży potencjał do rozwoju funkcji osadniczej i rekreacyjnej miejscowości. Pierwszym krokiem w tym zakresie jest przygotowanie przez gminę

dokumentu poprzez realizację, którego będzie możliwe rozwijanie turystyki wiejskiej i stworzenie warunków atrakcyjnych do zamieszkania na terenie gminy.
Cel będzie realizowany poprzez podjęcie następujących działań:

Działanie 1 – rozbudowa i modernizacje placówki zdrowia,

Działanie 2 – budowa i wdrożenie elektronicznego systemu usług – „e-urząd”,

Działanie 3 – rozbudowa infrastruktury administracyjnej,

Działanie 4 - opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla budownictwa jednorodzinnego i rekreacyjnego.

Działanie 5 - Budowa zintegrowanego, kompleksowego systemu edukacyjnego, wspomagającego procesy dydaktyczne w placówkach oświatowych oraz organach prowadzących - "Edukacyjne Wrota Regionu Łódzkiego (EWRŁ).

4.Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego

Do zadań gminy należy m.in. zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, a przez to na realizacji inwestycji, które zapewnią mieszkańcom bezpieczeństwo zdrowotne i zabezpieczenie na wypadek wystąpienia zdarzeń nagłych i zagrażających zdrowiu i życiu ludzkiemu. Niezbędne jest zapewnienie ciągłej współpracy pomiędzy policją, ochotniczą strażą pożarną, a władzami gminy.

Cel będzie realizowany poprzez podjęcie następujących działań:

Działanie 1: - zakup sprzętu do strażnic OSP w gminie Rzeczyca

Działanie 2: - zakup sprzętu dla Gminnego Ośrodka Zdrowia.

3. Poprawa stanu środowiska kulturowego

Działalność kulturowa ma olbrzymie znaczenie integracyjne i wychowawcze. Na obszarach wiejskich jest to szczególnie istotne z uwagi na ich peryferyzację, brak dostępu do placówek kulturalnych, w tym do kultury wyższej. Pielęgnacja dziedzictwa kulturowego wpłynie na poczucie tożsamości etnicznej mieszkańców. Dziedzictwo kulturowe to ważny element rozwoju funkcji turystycznej wsi i promocji obszarów wiejskich.

Cel będzie realizowany poprzez podjęcie następujących działań:

Działanie 1: - przebudowa i termoizolacja świetlic wiejskich

Działanie 2: - budowa skansenu maszyn i urządzeń rolniczych

7. Zadania wpływające na poprawę sytuacji w Gminie

Zadania ujęte w PRL maja służyć rozwojowi społeczno – gospodarczemu gminy i są możliwe do zrealizowania w dłuższym horyzoncie czasowym. Pozostają zróżnicowane zarówno pod względem kosztów, jaki i ich wpływu na rozwój lokalny.

Konieczne jest zatem ustalenie katalogu zadań i wskazanie tych, które mają kluczowe, strategiczne znaczenie dla dalszego rozwoju gminy. Katalog ten została ustalony w oparciu o następujące kryteria:

1. Wpływ projektu na rozwój społeczno-gospodarczy gminy Rzeczyca
2. Wpływ projektu na poprawę warunków życia mieszkańców.
3. Wpływ projektu na stan środowiska naturalnego.
4. Koszty realizacji projektu.

Z uwagi na charakter gminy, pilność potrzeb społecznych i istniejące uwarunkowania w pierwszej kolejności realizowane będą projekty o największym oddziaływaniu społeczno – gospodarczym oraz projekty mające największy wpływ na poprawę stanu środowiska naturalnego. Celem tak przyjętej hierarchizacji jest maksymalizacja korzyści wynikających z realizacji poszczególnych projektów.

Tym samym do najistotniejszych działań z punktu widzenia rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Rzeczyca należą:

- Drogi i ciągi komunikacyjne łączące gminę Rzeczyca z innymi gminami
- Rozbudowa i remont gminnej oczyszczalni ścieków w Bartoszówce
- Rozbudowa i modernizacja oraz wyposażenie budynku Gminnego Ośrodka Zdrowia w Rzeczycy
- Budowa kanalizacji w gminie
- Rozbudowa obiektu administracyjnego Urzędu Gminy Rzeczyca wraz z zagospodarowaniem terenu
- Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w Łęg gmina Rzeczyca
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
- Poprawa estetyki miejscowości Rzeczyca
- Przebudowa obiektów komunalnych zaadaptowanych na potrzeby świetlic wiejskich
- Termoizolacja obiektu strażnic Ochotniczej Straży Pożarnej
- Budowa skansenu maszyn i urządzeń rolniczych
- Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla budownictwa jednorodzinnego i rekreacyjnego.

Większość ujętych w katalogu projektów pozostaje ściśle powiązanych z rozwojem potencjału inwestycyjnego związanego z ochroną środowiska naturalnego i zaspokajaniem potrzeb ogółu społeczności. Niektóre będą oddziaływać tak na sferę społeczną, walory inwestycyjne i osadnicze gminy, jak i na sferę środowiska naturalnego.

Chcąc w jak najlepszym stopniu zrealizować cele określone w PRL trzeba przewidzieć możliwość aktualizacji dokumentu w trakcie wdrażania. Zmiany

w pierwszej kolejności mogą dotyczyć rozszerzenia katalogu zadań zarówno w obrębie projektów bezpośrednio objętych planem rozwoju, ale także zadań komplementarnych. Z drugiej strony należy przewidzieć możliwość wystąpienia trudności dotyczących sfery budżetu gminy i wówczas należy liczyć się nie tylko ze zmianą harmonogramu i katalogu projektów, ale i z ewentualnością czasowej rezygnacji z pewnych działań.

9. Realizacja zadań

9.1 Planowane zadania inwestycyjne w okresie 2007 – 2013

Poniżej przedstawiono planowane do realizacji projekty inwestycyjne w horyzoncie czasowym objętym Planem Rozwoju Lokalnego tj. w latach 2007 – 2013 z podziałem na obszary priorytetowe:

1. Poprawa stanu środowiska naturalnego
- Gospodarka ściekowa i ochrona wód
- Ochrona gleby i wód podziemnych
- Infrastruktura wodociągowa
2. Rozwój systemu komunikacji i infrastruktury okołokomunikacyjnej
- Rozwój ciągów komunikacyjnych
- Dobudowanie oświetlenia drogowego
3. Rozwój lokalnej infrastruktury społecznej
- Rozbudowa, modernizacja i wyposażenie bazy służącej ochronie zdrowia, ochronie przeciwpożarowej, pomocy społecznej
- Rozbudowa obiektu i zakup sprzętu komputerowego dla Urzędu Gminy w Rzeczycy
- Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla budownictwa jednorodzinnego i rekreacyjnego.
- Budowa zintegrowanego, kompleksowego systemu edukacyjnego, wspomagającego procesy dydaktyczne w placówkach oświatowych oraz organach prowadzących
4. Poprawa stanu środowiska kulturalnego
- Przebudowa i termoizolacja obiektów świetlic wiejskich
- Budowa skansenu maszyn i urządzeń rolniczych

OBSZAR PRIORYTETOWY: Poprawa stanu środowiska naturalnego

Przesłanki realizacji:

- Poprawa warunków życia mieszkańców.

- Ochrona środowiska naturalnego.
- Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i ekonomicznej gminy.
- Poprawa warunków dla rozwoju rolnictwa, turystyki, agroturystyki.
- Poprawa stanu zasobu wód.
- Wzrost atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej gminy.

Projekty kluczowe w tym obszarze:

1.	Nazwa zadania	***Rozbudowa i remont gminnej oczyszczalni ścieków w Bartoszówce***
2.	Harmonogram	
2.1	Data rozpoczęcia	2008
2.2	Data zakończenia	2009
3.	Proponowane wskaźniki monitorowania rezultatów	- wielkość przerobu ścieków - m³/doba - zwiększenie efektywności i zmniejszenie energochłonności obiektu, - zmniejszenie emisji zapachów do środowiska
4.	Podmioty uczestniczące w realizacji działania	• Urząd Gminy w Rzeczycy
5.	Ogólny koszt realizacji	1 500 000,00
6.	Źródła finansowania:	
6.1	Budżet gminy	375 000,00
6.2	Środki UE - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”(75%)	1 125.000,00

1.	Nazwa zadania	***Zamknięcie i rekultywacja Gminnego Składowiska Odpadów Stałych w Roszkowej Woli***
2.	Harmonogram	
2.1	Data rozpoczęcia	2009
2.2	Data zakończenia	2011
3.	Proponowane wskaźniki monitorowania rezultatów	- powierzchnia zrekultywowana - liczba stworzonych nowych miejsc pracy
4.	Podmioty uczestniczące w realizacji działania	· Urząd Gminy w Rzeczycy
5.	Ogólny koszt realizacji	220 000,40

6.	Źródła finansowania	
6.1	Budżet gminy	49 259,13
6.2	Środki UE - Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego Oś priorytetowa II: Ochrona środowiska, zapobieganie zagrożeniom i energetyka (85%)	170 741,27
1.	Nazwa zadania	Zakup i instalacja kolektorów słonecznych mających wpływ na poprawę jakości środowiska w gminie Rzeczyca
2.	Harmonogram	
2.1	Data rozpoczęcia	2010
2.2	Data zakończenia	2012
3.	Proponowane wskaźniki monitorowania rezultatów	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów (GJ/rok); 2012 rok – 684,26, 2013 rok- 1368,52, 2010 4rok 1368,52, 2015 rok 1368,52
4.	Podmioty uczestniczące w realizacji działania	▪ Urząd Gminy w Rzeczycy
5.	Ogólny koszt realizacji	4 296 930,28
6.	Źródła finansowania	
6.1	Budżet gminy	644 539,54 zł
6.2	Środki UE - Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego Oś priorytetowa II: Ochrona środowiska, zapobieganie zagrożeniom i energetyka (85%)	3 652 390,74 zł

Pozostałe zadania inwestycyjne:

- Gospodarka ściekowa i ochrona wód

Zadania:

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Wartość w zł
1.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	2008 - 2011	2 000 000,00
2.	Rozbudowa i remont gminnej oczyszczalni ścieków w Bartoszówce	2008 - 2009	1 500 000,00

3.	Zakup samochodu asenizacyjnego	2009	400 000,00
	Razem		**3 900 000,00**

- Infrastruktura wodociągowa

Zadania:

Lp.	**Nazwa zadania**	**Okres realizacji**	**Wartość w zł**
1.	Budowa wodociągu z przyłączeniami w Łęgu gmina Rzeczyca	2004 - 2010	1 278 328,30
2.	Budowa studni głębinowej w miejscowości Sadykierz	2007 - 2008	694 035,10
	Razem		**1 972 363,40**

We wdrażaniu powyższych programów uczestniczyć będą:

- Urząd Gminy w Rzeczycy
- mieszkańcy gminy

Oczekiwane rezultaty:

- ✓ zwiększenie poziomu ochrony środowiska naturalnego
- ✓ poprawa warunków życia mieszkańców
- ✓ zwiększenie inwestycji
- ✓ rozwój gospodarczy

OBSZAR PRIORYTETOWY: Rozwój systemu komunikacji i infrastruktury okołokomunikacyjnej

Przesłanki realizacji:

- Poprawa warunków życia mieszkańców.

- Ułatwienie transportu lokalnego.

- Przeciwdziałanie marginalizacji ekonomicznej i komunikacyjnej gminy.

- Poprawa bezpieczeństwa na drogach.

- Wsparcie rozwoju zasobów ludzkich i polityki społecznej dzięki poprawie mobilności i warunków podróżowania.

- Zwiększenie konkurencyjności gminy na tle całego powiatu i województwa.

Projekty kluczowe w tym obszarze:

1.	Nazwa zadania	***Przebudowa drogi gminnej Lubocz-Brzeg-Grotowice-Brzeziny-Łęg***
2.	Harmonogram	
2.1	Data rozpoczęcia	2009
2.2	Data zakończenia	2010
3.	Proponowane wskaźniki monitorowania rezultatów	- oszczędność czasu podróży - zmniejszenie wypadkowości - zmniejszenie emisji spalin do atmosfery
4.	Podmioty uczestniczące w realizacji działania	• Urząd Gminy w Rzeczycy
5.	Ogólny koszt realizacji	2 600 000,00
6.	Źródła finansowania	
6.1 6.2	Budżet gminy środki budżetu państwa – Narodowy Program Budowy i Przebudowy Dróg Lokalnych 2008 – 2011 1 300 000,00	1 300 000,00 1 300 000,00

Pozostałe zadania inwestycyjne:

- Rozwój ciągów komunikacyjnych

Zadania:

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Wartość w zł
1.	Przebudowa drogi gminnej Rzeczyca ul. Graniczna	2007 - 2009	763 782,00
2.	Przebudowa ciągu komunikacyjnego łączącego Gminę Rzeczyca i Gminę	2008 – 2012	4 630 000,00

	Czerniewice wraz z częściową budową kanalizacji i wymianą sieci wodociągowej		
	Razem		**5 393 782,00**

- Oświetlenie drogowe

Zadania:

Lp.	**Nazwa zadania**	**Okres realizacji**	**Wartość w zł**
2.	Dobudowanie oświetlenia ulicznego Rzeczyca ul. Zachodnia	2008 - 2009	70 000,00
7.	Budowa oświetlenia ulicznego Lubocz-Kawęczyn	2008 - 2009	38 000,00
	Razem		**108 000,00**

We wdrażaniu powyższych programów uczestniczyć będą:

- Urząd Gminy w Rzeczycy
- mieszkańcy gminy

Oczekiwane rezultaty:

- ✓ zwiększenie natężenia ruchu,
- ✓ zmniejszenie czasu przejazdu,
- ✓ zwiększenie liczby osób korzystających z obiektu.

OBSZAR PRIORYTETOWY: Rozwój lokalnej infrastruktury społecznej

Przesłanki realizacji:

- Podniesienie standardu funkcjonalnego i wyposażenia Gminnego Ośrodka Zdrowia.

- Poprawa jakości pracy OSP.

- Zwiększenie bezpieczeństwa.

- Zapewnienie zabezpieczenia świadczeniobiorcom Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

- Lepszy dostęp mieszkańców do usług publicznych i informacji.

- Podniesienie standardu obsługi petentów Urzędu Gminy.

- Poprawa wizerunku gminnej administracji w oczach mieszkańców.
- Unowocześnienie procesu pracy pracowników Urzędu Gminy.
- Rozwój funkcji osadniczej i rekreacyjnej obszaru gminy.
- Wsparcie procesu dydaktycznego w placówkach oświatowych oraz organie prowadzącym poprzez budowę zintegrowanego, kompleksowego systemu edukacyjnego, wspomagającego procesy dydaktyczne.

Projekty kluczowe w tym obszarze:

1.	Nazwa zadania	***Rozbudowa i modernizacja oraz wyposażenie budynku Gminnego Ośrodka Zdrowia w Rzeczycy***
2.	Harmonogram	
2.1	Data rozpoczęcia	2006
2.2	Data zakończenia	2010
3.	Proponowane wskaźniki monitorowania rezultatów	- poprawa estetyki obiektu - zwiększenie funkcjonalności - obniżenie kosztów eksploatacji - ułatwienie dostępu do świadczeń medycznych
4.	Podmioty uczestniczące w realizacji działania	• Urząd Gminy w Rzeczycy • Gminny Ośrodek Zdrowia w Rzeczycy
5.	Ogólny koszt realizacji	1 817 568,00
6.	Źródła finansowania	
6.1 6.2	Budżet gminy Środki UE - Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego Oś priorytetowa V: Infrastruktura społeczna Działanie V.1 Infrastruktura ochrony zdrowia (85%)	317 568,00 1 500 000,00

Pozostałe zadania inwestycyjne:

- Rozbudowa, modernizacja i wyposażenie bazy służącej ochronie zdrowia, ochronie przeciwpożarowej, pomocy społecznej

1.	Nazwa zadania	***Zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Rzeczycy***
2.	Harmonogram	
2.1	Data rozpoczęcia	2009
2.2	Data zakończenia	2010

3.	Proponowane wskaźniki monitorowania rezultatów	- Liczba osób objętych ochroną przeciwpożarową lasów i innymi środkami ochrony – 120 000 - Liczba bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy - 0
4.	Podmioty uczestniczące w realizacji działania	• Urząd Gminy w Rzeczycy • Ochotnicza Straż Pożarna w Rzeczycy
5.	Ogólny koszt realizacji	649 999,41 zł
6.	Źródła finansowania	
6.1 6.2	Budżet gminy Środki UE - Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego Oś priorytetowa II: Ochrona środowiska, zapobieganie zagrożeniom i energetyka Działanie II.5 Zagrożenie środowiska (85%)	97 499,91 zł 552 499,50 zł

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Wartość w zł
1.	Wykup gruntu	2008 - 2009	45 000,00
2.	Termoizolacja obiektów strażnic OSP na terenie gminy Rzeczyca, w tym w Sadykierz	2009 - 2010	243 000,00
	Razem		**288 000,00**

- Rozbudowa obiektu, zakup sprzętu komputerowego dla Urzędu Gminy, budowa systemu edukacyjnego w Rzeczycy

Zadania:

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Wartość w zł
1.	Rozbudowa obiektu administracyjnego Urzędu Gminy w Rzeczycy wraz z zagospodarowaniem terenu	2008 - 2011	3 090 000,00
2.	Budowa i wdrożenie elektronicznego systemu usług administracji samorządowej „e – urząd" w Urzędzie Gminy w Rzeczycy	2008 - 2009	130 000,00
3.	Zakup sprzętu komputerowego na potrzeby Urzędu Gminy w Rzeczycy, w tym serwera baz danych, aplikacji i taśmowego tworzenia	2008	40 000,00

	kopii zapasowych		
4.	***Budowa zintegrowanego, kompleksowego systemu edukacyjnego, wspomagającego procesy dydaktyczne w placówkach oświatowych oraz organach prowadzących - "Edukacyjne Wrota Regionu Łódzkiego (EWRŁ)***	***2013-2014***	***2 175,00***
	Razem		**3 262 175,00**

- Rozwój funkcji osadniczej i rekreacyjnej obszaru gminy

Zadania:

Lp.	**Nazwa zadania**	**Okres realizacji**	**Wartość w zł**
1.	Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla budownictwa jednorodzinnego i rekreacyjnego.	2008 - 2010	80 000,00
	Razem		**80 000,00**

We wdrażaniu powyższych programów uczestniczyć będą:

- Urząd Gminy w Rzeczycy,
- Urząd Marszałkowski w Łodzi
- Gminny Ośrodek Zdrowia w Rzeczycy
- Jednostka OSP w Bartoszówce
- Jednostka OSP w Sadykierzu

Oczekiwane rezultaty:

- ✓ zwiększenie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców
- ✓ zwiększenie poziomu bezpieczeństwa przeciwpożarowego
- ✓ poprawa estetyki budynku Urzędu Gminy
- ✓ usprawnienie funkcjonowania Urzędu Gminy

poprawa procesów dydaktycznych w placówkach oświatowych

- Rozwój funkcji osadniczej i rekreacyjnej obszaru gminy

Zadania:

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Wartość w zł
1.	Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla budownictwa jednorodzinnego i rekreacyjnego.	2008 - 2010	80 000,00
	Razem		**80 000,00**

We wdrażaniu powyższych programów uczestniczyć będą:

- Urząd Gminy w Rzeczycy,
- Gminny Ośrodek Zdrowia w Rzeczycy
- Jednostka OSP w Bartoszówce
- Jednostka OSP w Sadykierzu

Oczekiwane rezultaty:

- ✓ zwiększenie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców
- ✓ zwiększenie poziomu bezpieczeństwa przeciwpożarowego
- ✓ poprawa estetyki budynku Urzędu Gminy
- ✓ usprawnienie funkcjonowania Urzędu Gminy

OBSZAR PRIORYTETOWY: Poprawa stanu środowiska kulturalnego

Przesłanki realizacji:

- Rozwój życia społeczno – kulturalnego gminy.
- Zwiększenie integracji społecznej.
- Uatrakcyjnienie pod względem turystycznym obszaru gminy.
- Ograniczenie zużycia energii.

Projekty kluczowe w tym obszarze:

1.	Nazwa zadania	***Termoizolacja i remont budynku świetlicy wiejskiej z zapleczem socjalno-turystycznym w Grotowicach***
2.	Harmonogram	
2.1	Data rozpoczęcia	2008
2.2	Data zakończenia	2010

3.	Proponowane wskaźniki monitorowania rezultatów	- oszczędność eksploatacji obiektu - liczba użytkowników obiektu
4.	Podmioty uczestniczące w realizacji działania	▪ Urząd Gminy w Rzeczycy
5.	Ogólny koszt realizacji	600 000,00
6.	Źródła finansowania	
6.1 6.2	Budżet gminy Środki UE - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 „Odnowa i rozwój wsi”(75%)	200 000,00 400 000,00

Pozostałe zadania inwestycyjne:

- Przebudowa i termoizolacja obiektów świetlic wiejskich

Zadania:

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Wartość w zł
1.	Przebudowa, termoizolacja obiektów komunalnych – świetlic wiejskich na terenie gminy Rzeczyca, w tym w:		
	Brzozowie	2007 - 2010	550 605,00
	Jeziorcu	2008 -2011	120 000,00
	Kawęczynie	2008 - 2010	120 000,00
	Łęgu	2008 - 2011	100 000,00
	Roszkowej Woli	2007 - 2009	563 806,00
	Zawadach	2007 - 2009	260 605,00
	Razem		**1 715 016,00**

- Budowa skansenu maszyn i urządzeń rolniczych

Zadania:

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Wartość w zł
1.	Budowa skansenu maszyn i urządzeń rolnych „Ocalić od	2005 - 2009	116 036,20

	zapomnienia”		
	Razem		**116 036,20**

We wdrażaniu powyższych programów uczestniczyć będą:

- Urząd Gminy w Rzeczycy
- Świetlica wiejska w Brzozowie
- Świetlica wiejska w Grotowicach
- Świetlica wiejska w Jeziorcu
- Świetlica wiejska w Kawęczynie
- Świetlica wiejska w Łęgu
- Świetlica wiejska w Roszkowej Woli
- Świetlica wiejska w Zawadach
- Muzeum Sprzętu Rolniczego w Rzeczycy

Oczekiwane rezultaty:

- ✓ rozszerzenie oferty kulturalnej i wzrost dostępności do zasobów kultury
- ✓ rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury kultury
- ✓ zwiększenie liczby osób, biorących czynny udział w działaniach integracyjnych, kulturalnych i oświatowych
- ✓ poprawa wizerunku gminy jako miejsca atrakcyjnego do zamieszkania i turystyki
- ✓ rozwój sieci placówek kulturalnych.
- ✓ wspieranie rożnych form twórczości ludowej gminy, w tym zespołów ludowych czy miejscowych artystów ludowych.

9.2. Planowane zadania inwestycyjne po 2013 roku:

Priorytet 1: Poprawa stanu środowiska naturalnego w ramach działania:

- Gospodarka ściekowa i ochrona wód

Przesłanki realizacji:

- potrzeba społeczna

- ochrona środowiska naturalnego

Zadanie:

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Wartość w zł
1.	Budowa kanalizacji w gminie Rzeczyca	2008 - 2015	10 000 000,00
	Razem		**10 000 000,00**

We wdrażaniu powyższych programów uczestniczyć będą:

- Urząd Gminy w Rzeczycy
- mieszkańcy gminy

Oczekiwane rezultaty:

- ✓ utworzenie sieci kanalizacyjnej
- ✓ poprawa wizerunku gminy jako miejsca atrakcyjnego do zamieszkania i inwestowania
- ✓ zwiększenie poziomu ochrony środowiska naturalnego

Priorytet 2: Budowa zintegrowanego, kompleksowego systemu edukacyjnego, wspomagającego procesy dydaktyczne w placówkach oświatowych

Przesłanki realizacji:

- potrzeba społeczna

- rozwój w pełni zinformatyzowanego systemu oświatowego, opartego o elektroniczne usługi

Zadanie:

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Wartość w zł
1.	Budowa zintegrowanego, kompleksowego systemu edukacyjnego, wspomagającego procesy dydaktyczne w placówkach oświatowych oraz organach prowadzących - "Edukacyjne Wrota Regionu Łódzkiego (EWRŁ)	2013 - 2014	8 700,00
	Razem		8 700,00

We wdrażaniu powyższych programów uczestniczyć będą:

- Urząd Gminy w Rzeczycy
- Urząd Marszałkowski w Łodzi
- mieszkańcy gminy

Oczekiwane rezultaty:

- ✓ stworzenie w pełni zinformatyzowanego systemu oświatowego
- ✓ budowa i rozwój społeczeństwa informacyjnego opartego na szybkim i bezpośrednim dostępie do wiedzy i informacji,
- ✓ zwiększenie wykorzystania zaawansowanych technik informacyjnych i komunikacyjnych
- ✓ ograniczenie cyfrowego wykluczenia mieszkańców”

Jednostką odpowiedzialną za realizację powyższych zadań jest Urząd Gminy w Rzeczycy.

Jednostką odpowiedzialną za realizację powyższych zadań jest

Urząd Gminy w Rzeczycy.

10. Powiązanie realizowanych zadań z innymi działaniami realizowanymi na obszarze gminy, powiatu i województwa łódzkiego

Projekty przyjęte do realizacji w Gminie Rzeczyca powinny być powiązane z obszarami strategicznymi dokumentów planistycznych poziomu gminnego, powiatowego i wojewódzkiego. W sposób szczególnie wnikliwy nawiązano do Łódzkiego Regionalnego Programu Operacyjnego. Ma to fundamentalne znaczenie z punktu widzenia koniecznej zachowania zbieżności pomiędzy kierunkami rozwoju Gminy i Województwa Łódzkiego w nowej perspektywie finansowej UE tj. lat 2007 – 2013. W prezentowanym dokumencie skoncentrowano się na określeniu obszarów i celów strategicznych wyznaczonych w dokumentach planistycznych na poziomi regionalnym, które są zbieżne z tymi, jakie zostały zawarte w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Rzeczyca.

POZIOM REGIONALNY

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO NA LATA 2007 – 2020

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego jest najważniejszym dokumentem przygotowanym przez samorząd województwa, określającym cele i priorytety polityki rozwoju, prowadzonej na terenie regionu.

Wizja, jako punkt docelowy rozwoju województwa łódzkiego w roku 2020, przedstawia region jako:

- ***otwarty na świat z wykształconym i aktywnym społeczeństwem,***
- ***konkurencyjnej gospodarki otwartej na współpracę międzynarodową,***
- ***dostępny i posiadający własną tożsamość kulturową i gospodarcza***

Cele strategiczne i obszary priorytetowe:

Sfera społeczna:
Cel główny: Wzrost ogólnego poziomu cywilizacyjnego województwa.

Obszar priorytetowy: Jakość życia.
Cel strategiczny: Podniesienie poziomu jakości życia.
Cele szczegółowe:
- Poprawa stanu zdrowia mieszkańców województwa łódzkiego,
- Poprawa bezpieczeństwa i porządku publicznego mieszkańców województwa oraz poprawa stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
-Wzrost znaczenia sportu, kultury, turystyki i rekreacji w życiu mieszkańców regionu.

Obszar priorytetowy: Polityka społeczna.
Cel strategiczny: Zmniejszenie zjawisk wykluczenia społecznego i modernizacja systemów pomocy
Cele szczegółowe:
- Wdrażanie aktywnej polityki społecznej
- Systemowa pomoc osobom i rodzinom,

Obszar priorytetowy: Społeczeństwo obywatelskie.
Cel strategiczny: Podniesienie poziomu aktywności społecznej.
Cele szczegółowe:
- Wspieranie inicjatyw społecznych prowadzących do wzrostu integracji społecznej

Sfera ekonomiczna:
Cel główny: Poprawa pozycji konkurencyjnej gospodarki województwa.

Obszar priorytetowy: Dostępność.
Cel strategiczny: Zwiększanie dostępności gospodarczej regionu.
Cele szczegółowe:
- Zwiększenie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej regionu poprzez rozwój i poprawę efektywności ekonomicznej i organizacyjnej infrastruktury transportowej i komunikacyjnej,
- Rozwój przedsiębiorczości związanej z centralnym węzłem komunikacyjnym,

Obszar priorytetowy: Społeczeństwo informacyjne.
Cel strategiczny: Budowa społeczeństwa informacyjnego.
Cele szczegółowe:
- Włączenie we wszystkie sfery życia społeczno – gospodarczego technologii informacyjnych i komunikacyjnych

Obszar priorytetowy: Obszary wiejskie.
Cel strategiczny: Trwały i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich.
Cele szczegółowe:
- Poprawa atrakcyjności obszarów wiejskich poprzez rozwój infrastruktury technicznej,
- Stworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów rolniczych.

Obszar priorytetowy: Wizerunek.
Cel strategiczny: Tworzenie wizerunku regionu przyjaznego i atrakcyjnego dla podejmowania współpracy, inwestowania i życia mieszkańców.
Cele szczegółowe:
- Korelacja działań służących promocji gospodarczej, możliwości inwestycyjnych i atrakcyjności przyrodniczej i turystycznej regionu w celu podniesienia ich spójności i efektywności,

Sfera funkcjonalno – przestrzenna
Cel główny: Stworzenie rzeczywistego regionu społeczno – ekonomicznego posiadającego własną podmiotowość kulturową i gospodarczą.

Obszar priorytetowy: Ład przestrzenny.
Cel strategiczny: Uporządkowanie gospodarki przestrzennej.
Cele szczegółowe:
- Zachowanie cennych wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych regionu,

Obszar priorytetowy: Tożsamość regionalna.
Cel strategiczny: Umocnienie identyfikacji mieszkańców z województwem.
Cele szczegółowe:
- Rozwój i promocja kultury i turystyki w regionie,
- Pobudzanie, kształtowanie i wzmacnianie kulturotwórczej funkcji ośrodków osadniczych,

Obszar priorytetowy: Ochrona środowiska.
Cel strategiczny: Poprawa warunków życia mieszkańców regionu poprzez poprawę jakości środowiska.
Cele szczegółowe:
- Ochrona i poprawa stanu środowiska oraz przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i antropogenicznym,
- Zrównoważony rozwój gospodarki zasobami naturalnymi,
- Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

REGINALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJWEÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
Regionalny Program Operacyjny Województwa łódzkiego na lata 2007 – 2013 (RPO WŁ) jest podstawowym dokumentem operacyjnym służącym realizacji polityki rozwoju regionu.
Celem głównym jest:
integracja regionu z europejską i globalną przestrzenią społeczno-gospodarczą jako środkowoeuropejskiego centrum rozwoju, sprzyjającego zamieszkaniu i gospodarce oraz dążenie do budowy wewnętrznej spójności przy zachowaniu różnorodności jego miejsc.

Cel strategiczny będzie realizowany poprzez następujące cele szczegółowe zbieżne z zadaniami PRL, odnoszące się do poszczególnych osi priorytetowych:

- **Oś priorytetowa I:** Infrastruktura transportowa
Cel szczegółowy: *Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa łódzkiego*
Cele operacyjne
- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w województwie łódzkim,

- Oś priorytetowa II: Ochrona środowiska, zapobieganie zagrożeniom i energetyka
Cel szczegółowy: *Poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa energetycznego*
Cele operacyjne:
- racjonalizacja gospodarki w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych i przemysłowych,
- racjonalizacja zaopatrzenia w wodę,
-racjonalizacja gospodarki odpadami komunalnymi i odpadami z sektora gospodarczego,
- ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych,
-przeciwdziałanie powstawaniu zagrożeń środowiskowych i zmniejszanie ich skutków

Oś priorytetowa III: Gospodarka, innowacyjność, przedsiębiorczość
Cel szczegółowy: *Rozwój innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki w województwie*
Cele operacyjne:
- poprawa atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej regionu.

Oś priorytetowa IV: Społeczeństwo informacyjne
Cel szczegółowy: Rozwój społeczeństwa informacyjnego

Oś priorytetowa V: Infrastruktura społeczna
Cel szczegółowy*: Zapewnienie dogodnych warunków do rozwoju zasobów ludzkich*
Cele operacyjne
- poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców,
- wzrost znaczenia usług pomocy społecznej w rozwoju gospodarczym regionu,
- kształtowanie i rozwijanie kulturowej tożsamości regionalnej.

POZIOM LOKALNY

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO POWIATU TOMASZOWSKIEGO NA LATA 2007 – 2015 Z POSZERZONĄ PROGNOZĄ DO ROKU 2020

Strategia Rozwoju (SR) Powiatu Tomaszowskiego jest kluczowym dokumentem, określającym kierunki rozwoju Powiatu w okresie programowym 2007 – 2015. Jej celem jest wskazanie misji, wizji oraz celów strategicznych wraz z celami operacyjnymi, planowanymi zadaniami i wybranymi projektami, których realizacja w przyjętym horyzoncie czasowym przyczyni się do rozwoju
obszaru.
Wizja Powiatu Tomaszowskiego:
Powiat tomaszowski bezpiecznym i ekologicznym obszarem, przyjaznym mieszkańcom i turystom, o rozbudowanej infrastrukturze technicznej i społecznej, zapewniającym szybki rozwój społeczno – gospodarczy.
Wybór obszarów strategicznych w SR odpowiada zakresowi działań przyjętych w PRL dla Gminy Rzeczyca:

- **Infrastruktura techniczna,**
- **Infrastruktura społeczna,**
- **Bezpieczeństwo powszechne,**

Struktura celów strategicznych i operacyjnych zbieżnych z PRL:

- **CS.1.** Rozwój i unowocześnienie infrastruktury technicznej sprzyjającej ochronie środowiska i rozwojowi obszarów wiejskich oraz odnawialnych źródeł energii;

  Cele operacyjne:

  - CO.1.1. Poprawa stanu infrastruktury drogowej,

  - CO.1.4. Rozwój infrastruktury sanitarno – ściekowej,

  - CO.1.6. Rozwój infrastruktury wiejskiej,

- **CS.2.** Rozwój i unowocześnienie infrastruktury społecznej, zapewnienie dostępu do nowoczesnej opieki medycznej oraz ochronę zdrowia, a także wprowadzenie nowoczesnych metod nauczania oraz równego dostępu do placówek edukacyjnych;

  Cele operacyjne:

  - CO.2.1. Zwiększenie nakładów na oświatę, opiekę zdrowotną, kulturę i sport,

  - CO.2.2. Poprawa stanu infrastruktury społecznej oraz jej wyposażenia,

- **CS.3.** Zwiększenie bezpieczeństwa i porządku publicznego;

  - CO.3.1. Poprawa organizacji ruchu drogowego zapewniającego bezpieczeństwo użytkowników,

- **CS.4.** Budowanie wizerunku powiatu oraz rozwój zintegrowanej turystyki.

  - CO.4.1. Rozwój usług turystycznych,

  - CO.4.2. Szersze wykorzystanie walorów turystycznych powiatu,

  - CO.4.3. Rozwój agroturystyki.

LOKALNY PLAN ROZWOJU POWIATU TOMASZOWSKIEGO

NA LATA 2007-2015 Z POSZERZONĄ PROGNOZĄ DO ROKU 2020

Lokalny Plan Rozwoju jako średniookresowy dokument planistyczny Powiatu Tomaszowskiego określa główne zamierzenia inwestycyjne i społeczne przewidziane do realizacji na obszarze Powiatu w latach 2007 – 2015 finansowane ze środków własnych i z zewnętrznych źródeł, a w szczególności ze środków strukturalnych. Jego tożsamość z PRL Gminy Rzeczyca dotyczy zdefiniowanych obszarów problemowych i wybranych na ich podstawie zadań w zakresie m.in.

- infrastruktury technicznej,
- infrastruktury społecznej,
- bezpieczeństwa powszechnego,
- promocji i turystyki.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RZECZYCA

Program Ochrony Środowiska przyjęty w maju 2008r. jest podstawowym dokumentem określającym cele i zadania administracji gminy w zakresie ochrony środowiska, a także rozsądnej gospodarki jej zasobami. Zawiera także opis celów ekologicznych i zapis przedsięwzięć priorytetowych, które odpowiadają projektom wybranym do realizacji zawartych w PRL. Uwzględniając stopień zaangażowania Gminy Rzeczyca w sferę ochrony środowiska, dokument ten jest kluczowy i stanowi punkt wyjścia dla przyjętej w gminie polityki prorozwojowej.

Cele ekologiczne na lata 2008 – 2015 wynikające z Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzeczyca to:

- Zachowanie różnorodności biologicznej
- Wzbogacenie i racjonalna eksploatacja zasobów leśnych
- Ochrona gleby
- Ochrona wód
- Ochrona zasobów kopalin
- Ochrona powietrza
- Ochrona przez hałasem
- Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym
- Gospodarka odpadami
- Zmniejszenie energochłonności gospodarki
- Bezpieczeństwo chemiczne i biologiczne

Cele te pozostaję zbieżne z projektami uwzględnionymi w PRL wpływającymi w sposób korzystny na stan środowiska naturalnego:

- budowa kanalizacji sanitarnej – projekt priorytetowy z punktu widzenia całej gminy
- budowa wodociągu Łęg – Rzeczyca
- budowa studni głębinowej w Sadykierzu
- zamknięcie i rekultywacja Gminnego Składowiska Odpadów Stałych w Roszkowej Woli
- renowacja zbiornika retencyjnego w Wiechnowicach
- budowa przydomowych czyszczalni ścieków
- modernizacja dróg
- termoizolacja strażnic
- przebudowa i termoizolacja świetlic wiejskich

Uzupełnieniem dla Programu Ochrony Środowiska jest zaktualizowany **Program Gospodarki Odpadami dla Gminy Rzeczyca.**

11. Oczekiwane wskaźniki realizacji Planu Rozwoju Lokalnego

Realizacja projektów zapisanych w PRL może odbyć się z udziałem środków strukturalnych. Dlatego też przy ocenie stopnia realizacji PRL należy zastosować wskaźniki obrazujące stopień osiągnięcia celów zawartych w dokumencie planistycznym. Ocena taka zostanie sporządzona w oparciu o wskaźniki:

1) **produktu** – bezpośrednie, materialne efekty realizacji przedsięwzięcia mierzone konkretnymi wielkościami;
2) **rezultatu** – bezpośredni wpływ zrealizowanego produktu na otoczenie społeczno-ekonomiczne uzyskany po zakończeniu planu;
3) **oddziaływania** – długofalowe konsekwencje zrealizowanego produktu, wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów.

Plan Rozwoju Lokalnego przyniesie za sobą efekty wymierne ale wpłynie także na szereg dziedzin społeczno – gospodarczych gminy w sposób niewymierny. Przy czym wszystkie realizowane zadania spowodują ogólną poprawę warunków życia w gminie Rzeczyca oraz przyczynią się do jej dalszego rozwoju.

W wyniku wdrażania działań zaplanowanych w PRL przewiduje się osiągnięcie następujących wskaźników:

Wskaźniki produktu	**Jednostka pomiaru**
długość przebudowanych i zmodernizowanych dróg gminnych	km
długość sieci kanalizacyjnej	km
liczby gospodarstw podłączonych do sieci kanalizacyjnej	szt
długość wybudowanej sieci wodociągowej	km
Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami	Szt.
ilość nowo zainstalowanego oświetlenia ulicznego	szt
liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	szt
ilość zakupionego sprzętu dla strażnic OSP	szt
ilość zakupionego sprzętu dla Gminnego Ośrodka Zdrowia	szt
liczba komputerów w Urzędzie Gminy	szt
ilość przebudowanych świetlic wiejskich	szt
Liczba zakupionych wozów pożarniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof	szt.
Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.

Wskaźniki rezultatu	**Jednostka pomiaru**
skrócenie czasu przejazdu po drogach przebudowanych i zmodernizowanych	min/godz
nośność zmodernizowanych dróg	KN/oś
poprawa stanu nawierzchni	klasa A B C D
zwiększenie ilości mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej	os.
ilości ścieków odprowadzanych siecią kanalizacyjną	m³
powierzchnia zrekultywowana	ha
całkowite uzbrojenie terenu gminy w sieć wodociągową	km
liczba osób korzystających z usług publicznych on-line	os.
ilość usług publicznych dostępnych on-line	szt.
liczba dostępnych obiektów kulturalnych i publicznych	szt.
wzrost liczby mieszkańców korzystających z obiektów kulturalnych	os.
liczba miejsc pracy związanych z działalnością kulturalną	szt.
wzrost ilości i jakości usług w zakresie kultury	szt.
Liczba osób objętych ochroną przeciwpożarową lasów i innymi środkami ochrony	os.
Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok

Wskaźniki oddziaływania:

- liczba pojazdów korzystających z dróg (w okresie 1 roku)
- spadek liczby wypadków drogowych (w okresie 1 roku)
- wzrost bezpieczeństwa ruchu na zmodernizowanych drogach
- usprawnienie komunikacji (szybszy dojazd do miejsc pracy oraz lepszy transport na rynki zbytu produktów rolnych)
- oszczędność zużycia paliwa
- wzrost atrakcyjności terenów pod kątem inwestycyjnym i turystycznym
- poprawa higieny środowiska naturalnego
- zmniejszenie ilości zanieczyszczeń odprowadzanych do gleby i wód
- podwyższenie stopnia integracji społecznej
- poprawa stanu technicznego, podniesienie standardu funkcjonalnego i wyposażenia obiektów publicznych
- łatwiejszy dostęp do diagnostyki
- poprawa warunków życia mieszkańców
- poprawa dostępności i jakości obiektów kulturalnych,
- wzrost zadowolenia społecznego
- wzrost aktywności kulturalnej wśród mieszkańców gminy
- lepsze wykorzystanie posiadanych środków pieniężnych

Realizacja projektów Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Rzeczyca na lata 2008-2015 będzie poddana ocenie i koniecznym korektom w terminach po 2 i 4 latach oraz na koniec przyjętego okresu realizacji. Proces kontroli obejmować będzie:

- stopień realizacji poszczególnych zadań,
- monitorowanie postępu wdrażania działań zaplanowanych,
- zgodności z przyjętym harmonogramem,
- sposób finansowania i rezultaty.

Monitorowanie wskaźników produktów, rezultatu i oddziaływania będzie dokonywane raz do roku na etapie oceny PRL na podstawie:
- danych statystycznych GUS i PUP,
- danych statystycznych Urzędu Gminy Rzeczyca,
- danych statystycznych WIOŚ,
- danych z ewidencji działalności gospodarczej,
- okresowych pomiarów ruchu pojazdów,
- danych statystycznych Komendy Powiatowej Policji,
- innych dostępnych opracowań pozwalających na monitorowanie wskaźników rezultatu.

12. Plan finansowy na realizację zadań ujętych w Planie

Rozdział ten zawiera analizę możliwości finansowych Gminy Rzeczyca, w szczególności w zakresie realizacji zadań inwestycyjnych określonych w PRL w przyjętym okresie planistycznym 2008 - 2015, a uznanych za priorytetowe i niezbędne dla dalszego rozwoju obszaru.

Tabela 25. Plan finansowy dla Gminy Rzeczyca na realizację zadań objętych PRL w latach 2008 – 2013 z perspektywą do 2015 roku

Źródła Finansowania	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2008-2015
Budżet gminy	2 166 770	1 045 048	573373	664 357	767 495	736 120	506 180	323 210	6 782 553
Budżet państwa	0	146 429	235116	225149	164773	128535	53984	61526	1 015 512
Środki prywatne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Środki UE	406 439	1 610 719	2 586 273	2 476 643	2 362 505	1 413 880	593 820	676 790	12 127 069
Inne	51 000	52 530	200 000	200 000	200 000	100 000	50 000	50 000	903 530
RAZEM	**2 624 209**	**2 708 297**	**3 359 646**	**3 341 000**	**3 230 000**	**2 250 000**	**1 150 000**	**1 050 000**	**19 713 152**

13. System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego

Kluczową postacią w procesie wdrażania i monitoringu Planu Rozwoju Lokalnego jest Wójt. Po przyjęciu dokumentu przez Radę Gminy odpowiedzialność za realizację PRL spocznie na tym organie wykonawczym gminy. Wdrażanie Planu Rozwoju Lokalnego powinno odbywać się przy aktywnym udziale odpowiednich komórek i innych jednostek organizacyjnych gminy. Najściślej zaangażowane w realizacje projektów wynikających z PRL winny być:

- Referat Finansowy,
- Referat Rolnictwa, Rozwoju i Zamówień Publicznych.

Na tym poziomie proces wdrażania polegać będzie na:

1. przyjmowaniu opinii społecznych co do rodzaju planowanych do realizacji projektów,
2. przygotowanie dokumentacji projektowej dla inwestycji zawartych w Planie,
3. składanie wniosków aplikacyjnych o pozyskanie dofinansowania ze środków zewnętrznych (krajowych i strukturalnych),
4. przeprowadzenie procedury wyboru wykonawców zadań, gromadzenie dokumentacji, nadzór nad wykonawcami,
5. monitorowanie i raportowanie (kwartalne i roczne) wydatków i efektów rzeczowych poszczególnych projektów,
6. przedkładanie jednostce monitorującej i oceniającej raportów i informacji z przebiegu realizacji projektów
7. dokonywanie koniecznych korekt, w zakresie poszczególnych zadań,
8. prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych.

W realizacji projektów będą uczestniczyły także inne jednostki organizacyjne gminy, w tym:

- Gminny Ośrodek Kultury,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Zakład Usług Komunalnych.

Do zadań Rady Gminy jako organu uchwałodawczego należy przyjęcie rocznego budżetu gminy, w którym muszą zostać uwzględnione wydatki związane z realizacją PRL. Ich skalę sygnalizuje Wójt przedkładając Radzie projekt budżetu uwzględniającego założenia finansowe ujęte w Planie. Plan Rozwoju Lokalnego będzie aktualizowany uchwałą Rady Gminy, na podstawie rekomendacji i propozycji zmian zawartych w raporcie.

14. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

14.1 System monitorowania Planu Rozwoju Lokalnego

W celu racjonalnego, sprawnego i efektywnego wykorzystania środków, Unia Europejska nakłada na państwa członkowskie i beneficjentów obowiązek monitorowania wydatków i efektów rzeczowych wdrażania programów.

Monitorowanie to proces ciągłego i systematycznego gromadzenia informacji co do stopnia realizacji poszczególnych projektów, ich raportowania oraz interpretowania, w celu przeprowadzenia całościowego opisu postępów i efektów realizowanego Planu.

Sprawny system monitorowania zapewni efektywna realizację PRL i osiągnięcie zakładanych w nim celów. Monitoring spełnia istotną rolę w systemie wczesnego ostrzegania o ewentualnych nieprawidłowościach.
Monitoring prowadzony będzie w zakresie:

- rzeczowym,
- finansowym.

Monitoring rzeczowy obejmował będzie dane obrazujące postęp we wdrażaniu Planu oraz będzie umożliwiał ocenę jego wykonania w odniesieniu do zadań ustalonych w PRL. Będzie przeprowadzony w oparciu o wskaźniki: produktu, rezultatu i oddziaływania wskazane w PRL stanowiące miernik poziomu rozwoju gminy.

Monitoring finansowy obejmował będzie dane finansowe z realizacji projektów, stanowiące podstawę do oceny sprawności wydatkowania pozyskanych środków w oparciu o raporty okresowe.

W monitorowaniu brać będą udział wszystkie podmioty zaangażowane w jego wdrażanie.

Zarówno za monitorowanie jak i raportowanie odpowiedzialny jest Wójt i podległe mu komórki organizacyjne Urzędu Gminy oraz jednostki organizacyjne. Technicznie za gromadzenie danych o efektach rzeczowych wdrażanego Planu odpowiedzialność będzie ponosił Sekretarz. Z kolei za monitoring wydatków odpowiedzialny będzie Skarbnik Gminy wraz z Referatem Finansowym.

Co roku Wójt wraz z projektem budżetu będzie przedkładał Radzie Gminy roczny raport z przeprowadzonego monitoringu oraz po upływie okresu realizacji PRL - raport końcowy.
Raportowanie powinno zawierać informacje:
♦ zawierające ocenę roczną z realizacji zadań w oparciu o kryteria skuteczności, efektywności i użyteczności,
♦ rekomendacje i proponowane zmiany w Planie Rozwoju Lokalnego,
♦ realizację planu finansowego,
♦ sposoby promocji projektów.
Ocena realizacji zadań wynikających z PRL dokonywana będzie na sesji Rady Gminy.

Plan Rozwoju Lokalnego będzie aktualizowany uchwałą Rady Gminy, na podstawie rekomendacji i propozycji zmian zawartych w raporcie.

14.2. Sposoby oceny Planu Rozwoju Lokalnego

Ocena Planu Rozwoju Lokalnego zostanie przeprowadzona po zakończeniu okresu, który objęto procesem planowania. W ten etap zaangażowani zostaną zarówno pracownicy Urzędu Gminy jak i pracownicy jednostek organizacyjnych gminy uczestniczący we wdrażaniu PRL. Ocena zbiorcza przygotowana przez ten zespół zostanie przedstawiona Wójtowi Gminy.

Przy dokonaniu oceny zostaną wykorzystane wskaźniki ujęte w PRL.

Ocenie będzie podlegać:

- zachowanie terminów określonych w harmonogramach dla poszczególnych projektów,
- sposób zarządzania projektami po ich zakończeniu,
- potwierdzenie kosztów projektów,
- potwierdzenie społeczno – ekonomicznych założeń.

14.3. Komunikacja społeczna, informacja i promocja

Plan Rozwoju Lokalnego jest pisany z myślą o mieszkańcach i dla mieszkańców gminy Rzeczyca. Dlatego przygotowując założenia dla PRL oparto się w głównej mierze na oczekiwaniach społecznych co do kierunków dalszego rozwoju gminy Rzeczyca.

Także na etapie wdrażania Planu szczególny nacisk zostanie położony na informowaniu opinii publicznej o postępach prac nad realizacją poszczególnych projektów przyjętych w tym dokumencie. Podstawowym narzędziem będzie tu strona internetowa Gminy Rzeczyca, na której zostanie opublikowana treść PRL. Także za pośrednictwem strony internetowej mieszkańcy będą mieli okazje przedstawić na forum swoje propozycje działań sprzyjających rozwojowi społeczno – gospodarczemu i kulturalnemu gminy. Wszelkie propozycje składane przez przedstawicieli społeczności lokalnej zostaną przeanalizowane i uwzględnione w przypadku wystąpienia okoliczności powodujących konieczność zmodyfikowania zapisów Planu.

Informacje o samym Planie Rozwoju lokalnego jak i o realizowanych projektach będą z pośrednictwem Internetu upowszechniane na terenie całego kraju. Ma to służyć promocji obszaru i zachęcić do współpracy.

W promocji PRL wykorzystane zostaną tradycyjne źródła przekazywania informacji – lokalne media. Różnego rodzaju spotkania z mieszkańcami staną się okazją do prezentacji Planu i pobudzenia otwartej dyskusji nad jego treścią.

Odpowiedzialność za promocje Planu, informacje i promocję projektów ponosić będzie Urząd Gminy.

SPIS TABEL:

Tabela 1: Odległość do najbliższych miast.
Tabela 2: Drogi gminne w Gminie Rzeczyca.
Tabela 3: Struktura własności gruntów w 2005r.
Tabela 4: Struktura własności nieruchomości wg danych z 2008r.
Tabela 5: Struktura społeczna w gminie Rzeczyca w latach 2002 – 2007.
Tabela 6: Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku.
Tabela 7: Poziom wykształcenia mieszkańców gminy Rzeczyca na tle powiatu w 2002r.
Tabela 7: Struktura ludności wg wieku i poziomu wykształcenia.
Tabela 8: Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych.
Tabela 9: Kategorie przestępstw.
Tabela 10: Liczba zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu przeciwpożarowemu w 2007 r.
Tabela 11: Liczba interwencji w niektórych gminach powiatu tomaszowskiego w 2007 r.
Tabela 12: Wykaz uczniów w poszczególnych szkołach.
Tabela 13: Zatrudnienie w poszczególnych szkołach.
Tabela 14: Przyczyny udzielania pomocy społecznej w GOPS Rzeczyca w latach 2005–2007.
Tabela 15: Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2006 i 2007.
Tabela 16: Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Rzeczyca w latach 2004 – 2007.
Tabela 17: Liczba bezrobotnych w gminie Rzeczyca (stan na 31 XII 2007r.).
Tabela 18: Poziom bezrobocia w gminie Rzeczyca według wieku.
Tabela 19: Struktura bezrobocia w gminie Rzeczyca wg poziomu wykształcenia.
Tabela 20: Struktura użytków rolnych w gminie Rzeczyca wg stanu na rok 2005.
Tabela 21: Gospodarstwa rolne wg profilu prowadzonej działalności.
Tabela 22: Liczba podmiotów gospodarczych działających w latach 2004 – 2007.
Tabela 23: Liczba podmiotów gospodarczych wg profilu działalności w 2007r.
Tabela 24. Wewnętrzne uwarunkowania rozwoju gminy Rzeczyca.